Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States,
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 40 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Vasario - Feb. 17, 1949 ★ ★ ★ Metai XXXIX. Dienraščio XXXI.

Kriaukis

Visur Reikia.
Paseno, bet Neišmoko.
Barėsi, bet Nelaimėjo.
Svarbu Pasiruošti.
Ateis ir Vasara.
Dar Vienas Šimtas Metų.
Rašo A. BIMBA

Neseniai susiorganizavo Civilinių Teisių Kongreso lietuvių komitetas. Jis išsiuntinėjo organizacijoms blankas parinkimui aukų dėl tos svarbios organizacijos. Ypatingai jai šiuo tarpu brangiai kaštuoja gynimas dvylikos komunistų vadų. Kongresas taipgi turi ant rankų visą eilę kitų politinių bylų.

Štai organizacija, kurios vyriausias tikslas ginti žmonių konstitucines teises prieš reakciją. Ji užsitarnauja visų laisvę ir demokratiją mylinčių žmonių paramos.

Lietuviai neprivalo atsilikti. Kiekviena parama svarbi ir reikalinga.

★ ★ ★

Labai gaila, kad vis dar tai vienoje, tai kitoje kolonijoje laikas nuo laiko apsireiškia nelemtų asmeniškumų, susipykimų, apsipešimų. Kartais tai įvyksta dėl mažiausios priežasties. Neapgalvotas žodis, ištrūkęs ne vietoje, sukelia didžiulę audrą.

O daugiausia nukenčia organizacijos ir visas judėjimas. Supykęs draugas bei draugė trenkia viską šalin ir eina laukan. Nebegaliu, girdi, pakęsti tos "raganos," arba to "velnio"! Tartum tai būtų kalta organizacija, kad vienas kuris jos narys bei veikėjas savo liežuvio nesuvaldė.

Tiek daug metų dirbame ir kovojame bendrai. Tiek daug metų stipriname darbininkišką judėjimą. Gaila, kad vis dar neišmokome pakantos ir draugiškumo, taip pat ir kantrybės.

Šiuokime laukan visus nesusipratimus iš savo eilių!

★ ★ ★

Didžiojo New Yorko klerikalai, smetoninkai ir menševikai žadėjo vasario 13 dieną pajudinti visą žemę. Tikėjos aukų nemažiau desėtko tūkstančių dolerių, bet surinko tik biskį daugiau kaip tūkstantį. Laučka pyko ir barėsi už tokį bruklyniečių "šykštumą," bet turėjo pasitenkinti tuo, ką laimėjo.

Žmonės susipranta. Tos aukos neina nei Lietuvos, nei lietuvių tautos gerovei. Tūkstančius ir tūkstančius dolerių praleis kun. Krupavičius ir Sidzikauskas. O kam nauda iš šios jų misijos?

Nauda bus tik jų kišenei. Lietuvai gi jie tik daug žalos padarys. Čia būdami jie paskleis daug propagandos ir melų prieš Lietuvą. Išmuš iš tiesos kelio vieną kitą lietuvį. Pasės daug neapykantos tarpe Amerikos lietuvių.

★ ★ ★

Daugiau kalbėkime ir galvokime apie mūsų dienraščio 30 metų sukaktį. Šėrininkų nutarimas sukaktį plačiai atžymėti neturi būti padžiautas ir pamirštas.

Labai sveikas sumanymas, kad kiekvienoje kolonijoje tuojau įsisteigtų jubiliejaus komitetas. Jis gali susidėti iš organizacijų atstovų, arba iš šiaip veiklių žmonių, norinčių tam reikalui pasidarbuoti.

Brooklyne tokį komitetą sudarysime iš organizacijų atstovų. Jo pirmas susirinkimas įvyks vasario 23 d.

★ ★ ★

Labai svarbu geras pasiruošimas. Vasara suteiks daug progų Laisvės parėmimui dienraščio 30 metų sukakties proga. Patarimas yra kiekvienoje kolonijoje surengti dienraščio naudai pikniką ar kitokią kokią sueigą. Tai ne-

(Tąsa 5-me pusl.)

PREZ. TRUMANAS PRAŠO GALIOS "APRIBOTI ALGAS IR KAINAS"

Prezidentas Nori Valios Kontroliuot Visas Algas, Kainas Ir Fabrikinius Darbus Panašiai, Kaip Karo Laikais

Washington.— Demokratas kongresm. Brent Spence inešė Kongresui prezidento Trumano bilių, kuris reikalauja:

Duoti prezidentui nuolatinę galią nustatyti kainas "tokiems dirbiniams, kurių dar stokuoja" paprastam vartojimui ir ginklavimuisi.

Kontroliuoti - apribot i darbininkų algas tose pramonėse, kurių dirbiniams valdžia nustatys kainas.

To reikią kovoje prieš infliaciją, sako prezidentinis pasiūlymas.

— Jeigu Kongresas užgirtų p. Trumano pasiūlymą, tai suteiktų prezidentui faktinai visą galią kontroliuoti algas, kainas ir gamybą taip, kaip ir karo metu, — rašo New Yorko Times korespondentas Charles Hurd.

Prez. Trumanas taip pat prašo duoti jo valdžiai dar tokias teises:

Skolinti pinigus privačiams fabrikantams, kad galėtų padidinti reikalingą gamybą arba statyt naujus fabrikus.

O jeigu privačiai fabrikantai delstų, tai įgalinti pačią valdžią statyt tam tikras fabrikines įmones.

Uždraustas Bostone Komunistų Mitingas

Boston, Mass. — Šio miesto taryba užgynė masinį susirinkimą, kurį komunistai šaukė Ruggle Hall, Roxbury. Tame mitinge būtų kalbėje Henry Winston, ir John Williamson, Komunistų Partijos centro komiteto nariai.

Jiedu yra kaltinami federaliame New Yorko teisme sykiu su kitais 10 Komunistų Partijos vadų neva už sąmokslą nuverst Amerikos valdžią.

Pilietinių Teisių Sąjunga ruošia žymių liberalų ir unijistų delegaciją, kuri nuvyks į miesto valdybą ir protestuos prieš komunistų susirinkimo uždraudimą, nes tai yra pilietinių laisvių laužymas.

Uždraudimo sumanytojas Daniel F. Sullivan atsišaukė į miesto majorą Curley "laužyti įstatymus, jeigu to reikėtų, kad užkirst kelią tiem komunistam Bostone."

Liudijama, kad Kravčenko Dvigubas Kriminalistas

Paryžius.— Sovietinis generolas Leonidas Rudenko liudijo teismui, kad Viktoras Kravčenko yra "karinis ir civilinis kriminalistas."

Sovietų šmeižikas Kravčenko užvedė šią bylą prieš francūzų laikraštį Les Lettres Francaise. Laikraštis sakė, jog kas kitas parašė Kravčenkui priešsovietinę knygą, nes pats Kravčenko yra per mažai gramotnas.

Gen. Rudenko liudijo, kad Kravčenko pabėgo iš karo sovietiniame fronte ir kad civiliame gyvenime jis nusikalto kriminaliniais užpuolimais.

Paryžius. — Katalikų kunigai kursto parapijonus atsimesti nuo Generalės Francūzų Darbo Konfederacijos (unijų sąjungos).

Green Ragina Atšaukt Visą Tafto Įstatą

Washington.— Darbo Federacijos pirmininkas William Green reikalavo atšaukt visą Tafto-Hartley'o istatymą prieš darbo unijas. Kalbėdamas Senato komisijai, Green įspėjo, kad "darbininkai apmaudingai įpykę prieš tą įstatymą."

Green ragino sugrąžinti unijinį Wagnerio įstatymą su prezidento Trumano siūlomais neva pagerinimais, aprėžiančiais streikų laisvę. Bet tie "pagerinimai" turėtų būti šiek tiek pataisyti, sakė Greenas.

Greenas gyrėsi, kaip jis "valė komunistus" iš federacinių unijų; bet skundėsi, kad Tafto - Hartley'o įstatymas neliepė fabrikantams išmest komunistus iš darbo.

Korporacijos Apmoka Saviškius Džiūrimenus

New York byloje prieš komunistų vadus tapo atidengta, jog didžiosios korporacijos moka pilną algą savo pareigūnams ir tarnautojams už visą laiką, kurį jie sėdi federalėse džiūrėse.

Komunistų advokatai parodė keturis negrų piliečių sąrašus, kuriuos federalio teismo vadai vartojo, kad per klaidą nepašauktų negro į federalę džiūrę.

JANKIŲ TEISMAS PRIEŠ ČECHOSLOVAKUS

Berlin. — Karinis amerikinis teismas vakarinėje Vokietijoje griežtoj slaptybėj tardo porą desėtkų suimtų čechoslovakų, kuriuos įtarė kaip "karinius šnipus." Užginta net jų vardai skelbti.

Rhodes. — Karinis Izraelio vadas Yagal Yadin šaukė Egiptą išvien su Izraeliu laikytis prieš Anglijos imperialistus.

Sovietų Atstovas Pareiškė: Amerika Nori Privaryt Šnipų; Todėl Ji Siūlo Ištirt Neva Vergijos Darbus Sovietų Sąjungoj

Carapkin Atmeta Pasakas apie "Vergijos Darbų Stovyklas" Sovietų Sąjungoj, Kaip "Purvinus Kapitalistų Išmislus"

Lake Success, N. Y.— Amerikos atstovas Jungt. Tautų Ūkinėje - Socialėje Tarvboje siūlė pasiųsti komisiją į Sovietų Sąjungą, kad ištirtų, girdi, "vergiškas verstinų darbų stovyklas."

Sovietu delegatas Semionas K. Carapkinas dėl to pareiškė:

— Pasakos apie vadinamus vergiškus darbus Sovietuose yra purvinas šmeižtas, kurį skleidžia Jungtinės Valstijos ir kiti vakariniai kraštai.

Sumanymas siųsti Sovietų Sąjungon neva verstinų darbų stovyklų tyrinėtojus yra tiktai amerikinė gudrybė, kad Jungt. Valstijos galėtų privaryt ten savo agentų kariniams šnipinėjimams prieš Sovietų Sąjungą.

Carapkinas tęsė:

— Ta gudrybė niekais nueis. Sovietų Sąjunga nėra Turkija ar Graikija, ji taip gi nėra kokia marshallinė šalis—ir mums Sovietų Sąjungoje nereikia amerikinių gauleiterių.

(Gauleiteriai buvo nacių apskričių vadai Vokietijoje.)

Sovietų delegatas Carapkinas nurodė į darbininkų laisvę ir gyvenimo užtikrinimą Sovietų Sąjungoje, ir sakė:

Sovietinių darbo žmonių likimas geresnis, negu "kapitalistinėje baudžiavoje Amerikoj, kur milionai darbininkų vergauja be gyvenimo užtikrinimo, priespaudoje ir nelygybėje.

Be kitko, jis nurodė į negrų skriaudas ir paniekinimą Jungtinėse Valstijose.

ANGLŲ RAŠYTOJAS SUMUŠA IŠMISLUS APIE "VERSTINUS DARBUS" SOVIETUOSE

Žymus anglų korespondentas Alexander Werth daiktiškai sumušė pasakas apie tariamas "vergiškų darbų stovyklas" Sovietų Sąjungoje. Rašydamas Anglijos laikraštyje New Statesman and Nation", Werth sakė:

— Davidas J. Dallinas savo knygoje apie vadinamas prievartos darbų stovyklas Sovietuose pats išrado tas nebuvėles stovyklas.

(Dallinas yra "kazionas" propagandistas prieš Sovietus.)

Alexander Werth buvo anglų korespondentas Sovietų Sąjungoj per 7 metus, ir aplankė bent dvi vietas, kur, pasak Dallino, esą "vergijos darbų stovyklos." Werth dėl to rašo:

— Aš buvau bent dviejuose miestuose, kuriuos Dallinas vadina vergų centrais. Tie miestai yra Nalčik'as Kaukaze ir Murmanskas (šiaurinėje Rusijoje). Ir štai ką aš radau:

Nalčikas knibždėjo šventadieniškai besilinksminančiais žmonėmis; ir jokių vergiškai supančiotų žmonių aš nemačiau.

Dallinas pasakojo, kad Murmansko uosto darbus atlieką vergai darbininkai per prievartą. O aš atradau, jog Murmansko laivakroviai yra drūčiausi, sveikiausi vyrai ir minta geriau, negu kiti to miesto žmonės. Visai nebuvo jokių vergų.

Anglų korespond. Werth pajuokia ir skaitlinėmis sukerta Dallino išmislus apie pasakiškus "12,000,000," kurie būk suvaryti į vergiškų darbų stovyklas Sovietuose. Jis parodo, kokią kvailybę Dallinas skelbia, tvirtindamas, būk "šimtais tūkstančių ir milionais mirštą" žmonės tokiose stovyklose.

Jeigu panašiai būtų, kaip Dallinas pasakoja, tai Sovietams nebūtų likę nei kareivių vokiečiams sumušti, nebūtų buvę nei darbininkų ginklams ir amunicijai gaminti, sako Werthas.

Bet Amerikos valdžia remiasi būtent Dallino išmislais, reikalaudama, kad Jungtinės Tautos pasiųstų komisiją ištirti vadinamiems "vergijos darbams" Sovietų Sąjungoje.

Jankiai Berlyne Gąsdina Sovietiniais Manevrais

Berlin. — Amerikonų užgirti vokiški laikraščiai vakarinėje Berlyno dalyje skleidžia bauginančius paskalus, kad Sovietai siunčią savo armiją link rubežiaus tarp vakarinės ir rytinės Vokietijos, ypač link anglų užimto ruožto.

Tie amerikoniškai- vokiški laikraščiai taipgi pasakoja, kad Sovietai darą plačius submarinų manevrus Baltijos Jūroje, ties šiaurine Vokietija.

Vakarinėje Berlyno dalyje, užimtoje anglų - amerikonų ir francūzų, paplito šnekos, jog šis pavasaris būsiąs "sprendžiamas sezonas" ginčuose tarp Sovietų ir vakarinių jų priešininkų.

Apie tai pranešė amerikinis CBS radijo korespondentas trečiadienį.

POPIEŽIUS ATSISAKĖ PRIIMTI VENGRIJOS KARD. MINDSZENTY

Vengrijos Valdžia Siūlė Popiežiui Pasiimt Mindszenty, Kaltinamą Kaip Suokalbio Vadą Prieš Vengrų Respubliką

Budapest Vengrija.—Pirma negu Vengrijos valdžia areštavo kardinolą Mindszenty pernai gruodžio mėnesį, jinai siūlė popiežiui, kad pasiimtų sau tą kardinolą į Vatikaną. Bet popiežius atmetė šį pasiūlymą.

Tik po popiežiaus atsisakymo priimt kardinolą Mindszenty savo globon, Vengrija užvedė bylą prieš jį, kaip vengrų respublikos išdaviką ir sąmokslo vadą prieš ją.

—Pirm patraukiant Mindszenty teisman, Vengrijos vyriausybė nusiuntė popiežiui dokumentinius kaltinimus prieš Mindszenty, —sakė Josefas Revai, komunistinio laikraščio Szabad Nep redaktorius, pasikalbėjime su darbininkų grupe. —Taigi popiežius turi tiktai pats save kaltinti dėl to, jog kardinolas Mindszenty tapo nuteistas kalėjiman iki gyvos galvos.

Revai pranešė, jog Vengrijos valdžia, norėdama santaikos su bažnyčia, būtų leidusi kardinolui pasišalinti iš Vengrijos.

— Bet popiežius nenorėjo priimti Mindszenty'o. Tad vengrų vyriausybė nusprendė, kad ji laisvai gali teisti kardinolą, — pastebėjo Revai.

Atmetė Anglų Protestą

Užsieninis anglų ministras Bevinas protestavo, kad Vengrija neleidus oficialiam Anglijos atstovui stebėti teismo prieš kard. Mindszenty. Vengrija atmetė protestą.

Dėl to Revai pareiškė:

— Iš tikrųjų Anglijos atstovybės nariai sostinėje Budapeste neprašė leidimo kortelės teismui tėmyti. Jeigu jie būtų prašę, tai būtų, be abejo, ir gavę.

Redaktorius Revai sakė: "Vakariniu šalių" vadai tyčia varo šmeižtų kampaniją prieš Vengrijos valdžią dėl kardinolo nuteisimo; tais šmeižtais jie nori nukreipti žmonių akis nuo fakto, kad prezidentas Trumanas atmetė naują Sovietų premjero Stalino pasiūlymą sueiti į santaikos derybas.

Revai taipgi įtarė, kad Jungtinės Valstijos bando toliau palaikyti savo šnipų organizaciją Vengrijoje.

Vengrijos vyriausybė paskutinėmis dienomis pareikalavo, kad Amerika atsiimtų savo atstovą Seldeną Chapiną; kaltino jį kaip kardinolo Mindszenty'o bendradarbį suokalbyje dėl Vengrijos respublikos nuvertimo.

100-Procentinis Phila. Važiuotės Streikas

Philadelphia. — Išėjo į visuotiną streiką ir taksių vežikai, nepaisant, jog federacinės jų unijos vadai liepė atidėti streiką.

CIO Važiuotės Darbininkų Unijos generalis pirmininkas Mike Quill smerkė Philadelphijos Transporto kompaniją, kad ji atmeta reikalavimą pakelti valandinę algą 17 centų ir siūlo tik 3 centus priedo.

Quill pareiškė:

— Miesto važiuotės darbininkai pasiryžę streikuoti net iki 3 mėnesių.

11,000 streikierių sustabdė visus gatvekarius, autobusus ir požeminius geležinkelius - eleveiterius.

Tikrai šimtaprocentinis, visuotinas važiuotės streikas.

Anglija Grąžinama į Karo Meto Pramonę

London. — Anglijos valdžia reikalauja, kad seimas kitiems metams paskirtų 430 milionų dolerių daugiau ginklavimuisi, negu pastaraisiais metais.

Valdžios atstovas sakė, jog Anglija vėl turi grįžti iš civilinės pramonės į karinę gamybą. Ketina ypač daug statyti submarinų, rakietinių lėktuvų ir radarų.

Klerikalai Bando Suskaldyt Italijos Unijų Sąjungą

Roma. — Katalikų vadai Italijos provincijoj Emilijoj šaukė visus parapijonus pasitraukt iš Generalės Italų Darbo Konfederacijos (unijų sąjungos) ir įstot į klerikalinę neva laisvą unijų sąjungą.

Darbo Konfederacijos pirmininkas Giuseppe di Vittorio pasmerkė tuos unijinės vienybės ardytojus. Bet dėl to jis neišstojo prieš bažnyčią. Jis pareiškė, jog Darbo Konfederacija bendradarbiaus net su eiliniais kunigais, kurie taip pat kenčia skurdą.

Chemikalų Sprogimas Užmušė Darbininką

Kearny, N. J. — Susprogo didelis nuodingų chemikalų bakas Koppers Coke kompanijos fabrike. Du darbininkai liko sunkiai sužeisti bei apdeginti; vienas jau mirė.

Vėjas išblaškė tų pavojingų vandenilio cyanido chemikalų dujas. Jeigu dujos būtų gulusios, tai būtų apnuodyta žmonės artimojoj apylinkėj.

Pernai gegužėje sprogimas tame fabrike užmušė 10 žmonių.

ORAS.—Būsią lietaus ir vėsiau.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. -:- Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Mažiau Ginklų, Daugiau Namų.

Praėjusios savaitės gale Washingtone įvyko Progresyvių Partijos Nacionalio Komiteto posėdis — bertaininis posėdis. Be svarstytų organizacinių reikalų, jame buvo, aišku, vyriausiai svarstyti politiniai reikalai, bėgamieji krašto ir pasaulio klausimai.

Posėdyje buvo paimtas dienotvarkin toks, pavyzdžiui, dalykas, kaip Amerikos projektuojamas *Šiaurės Atlanto Militarinis Paktas*, pagal kurį mūsų vyriausybė ryžtasi ginkluoti Vakarų Europos kraštus, — ginkluoti juos karui, karštam karui.

Tiesa, tasai projektas tebėra dar projektu. Kad padaryti jį teisėtu, turi tą projektą užgirti USA Kongresas. Ir spėjama, kad Kongrese dėl to kils nemažai ginčų, bus projektui oponentų, bus tokių senatorių ir kongresmanų, kurie nenorės užgirti vyriausybės žygius, įveliančius mūsų kraštą į karą prieš T. Sąjungą.

Be abejojimo, bus tam projektui priešingų daug toliau numatančių žmonių.

Progresyvių Partijos Nacionalis Komitetas aiškiai ir nedvejojančiai pasisakė prieš Šiaurės Atlanto Paktą. Tasai paktas, sako Komiteto pareiškimas, būtų "antrasis lankas," kuriuo būtų bandoma "aplenkti" T. Sąjungą.

Progresyvių Partijos vadovybė reikalauja, kad Trumanas neatmestų Stalino siūlymo dėl suvykos, dėl abiejų suvykimo svarbiesiems tarptautiniams klausimams spręsti. Progresyvių Partija atmeta prezidento aiškinimąsi, būk jis nesutinkąs su Stalinu susitikti, nes visoki tarptautiniai klausimai turėtų būti sprendžiami per Jungtines Tautas. Komitetas pažymi, kad Jungtinių Valstijų vyriausybė jau ne kartą apsilenkė su Jungtinėmis Tautomis. Paskelbimas Trumano doktrinos, pravedimas Marshallo plano buvo atlikta be Jungtinių Tautų atsiklausimo. Dabar mierijama tas pats padaryti projektuojant Šiaurės Atlanto Paktą.

Progresyvių Partija griežtai pasisakė už atšaukimą Tafto-Hartley įstatymo.

Ta pačia proga Henry Wallace turėjo pasitarimą su spaudos korespondentais. Čia Progresyvių Partijos vadas griežtai išstojo prieš pasiūlytąjį prezidento Trumano biudžetą.

Mr. Wallace sako, jog mažiausiai pusė skiriamųjų militariniams reikalams pinigų turėtų būti sunaudota namams statyti. Jis mano, kad bėgyje sekamų aštuonerių metų Amerikoje turėtų būti pastatyta po 2,000,000 namų kas kiekvieneri metai. O tai galima padaryti; jeigu karo išlaidoms pinigai būtų sumažinti, užtektų pinigų namams statyti, o namų šiandien dar vis labai trūksta. Didmiesčiai skęsta lūšnynuose.

Kalbėdamas Progresyvių Partijos vardu, Mr. Wallace reikalavo praplėsti socialio saugumo įstatymą, kad jis apimtų visus už algą dirbančiuosius, kad senatvės pensijos būtų pakeltos, kad jos būtų pradėtos mokėti jaunesniame amžiuje.

Taksai už pajamas turėtų būti pakelti korporacijoms, o sumažinti tiems, kurie gauna mažas algas.

Kitais žodžiais, Progresyvių Partija stoja už tai, kad Amerika gamintų mažiau ginklų, o daugiau namų, kad ji nekreiptų dėmesio į naują karą, bet kreiptų dėmesį į žmonių gyvenimo lygio pakėlimą.

Kiekvienas galvoją asmuo, aišku, pilnai sutiks su Progresyvių Partijos ir buvusiojo mūsų krašto vice-prezidento pasiūlymais.

Bet tik sutikimo neužtenka, — reikia už tuos pasiūlymus kovoti.

Gal Jau Baigsis?

Pagaliau ir popiežius jau tarė savo "paskutinį žodį" kardinolo Mindszenty bylos reikalu.

Sušaukęs keliolika kardinolų į posėdį, jis padarė reiškimą, skelbiantį, jog Mindszenty buvęs nusmerktas iki gyvos galvos kalėti "iš anksto nustatytais kaltinimais," ir jo prisipažinimai teisme prie kriminalysčių buvę išgauti "neteisėtomis priemonėmis."

Popiežius neminėjo nuodų, bet, matyt, jis turėjo juos galvoje, — nuodų, būk tai užduotų Mindszenty'ui, kad jis prisipažintų prie kriminalinių darbų, atliktų prieš Vengrijos respubliką. Nuodus andai minėjo kardinolas Spellmanas.

Gal gi po šito popiežiaus pareiškimo visas dalykas palaipsniui ir baigsis. Jis turėtų baigtis. Triukšmauti, šūkaloti dėl to, kad asmuo buvo nusmerktas kalėti už prieš-valstybinius veiksmus, ilgiau neverta.

Nepaisant visokių riksmų, artificialiai, dirbtinai tam tikrų pajėgų suplanuotų, išvados dėl Mindszenty teismo tegalima padaryti tik vienos: jis buvo nusmerktas už didžius valstybei nusikaltimus, prie kurių jis pats viešai teisme prisipažino.

Jokių nuodų, aišku, jam niekas negalėjo užduoti, nes tokių nuodų nėra. Jei toki nuodai būtų, tai naciai seniai juos būtų naudoję savo oponentams teisti. Jei toki nuodai būtų, tai pati pirmoji katalikų dvasiškija ir visi, kurie su ja išvien veikė, juos naudotų savo oponentams, atsisakantiems jų klausyti. Ispanijos Franko seniai juos būtų teikęs savo priešams.

Kardinolo Mindszenty nusmerkimas kalėti nereiškia, kad Vengrijos vyriausybė kariauja prieš religiją. Ne! Religijos laisvė Vengrijoje yra pilnai užtikrinta kiekvienam piliečiui. Mindszenty nusmerkimas reiškia tai, kad Vengrijos vyriausybė už nusižengimus visus piliečius baudžia vienodai: nepaisant, ar kuris bus pasauliškis ar dvasiškis, savo "stonu" didelis ar mažas, — visi lygiai atsako prieš respublikos įstatymus.

Tik taip galime suprasti Mindszenty teismą ir jam suteiktą pabaudą.

Mes pilnai tikime, jog taip supranta ir taip įvertina ir kiekvienas katalikas darbo žmogus!

Florida ir Ten Gyvenantieji Lietuviai

Rašo K. Petrikienė

(Tąsa)

Į pikniką privažiavo daug žmonių; vietos lietuviai ir žiemavotojai iš daugelio skirtingų valstijų ir miestų. Dauguma dalyvių buvo jau pagyvenę žmonės, jaunimo mažai. Piknikas nieku nesiskyrė nuo kitose vietose lietuviškų piknikų: atvykusieji maloniai šnekučiuojasi, džiaugiasi sutikę seniai matytus draugus - pažystamus: valgo, geria ir kaip ir kitur, saulei nusileidus, rengėjai praneša, kad jau išsibaigė maistas ir gėrimai. Gerai, kad įvyksta tokie piknikai; kitaip būtų neįmanoma platesni pasimatymai. Piknike prisiminta ir dienraščio Laisvės reikalai. Simpatikai sumetė $56.00.

Vykstant į Floridą, planavau niekur neiti, nieko naujo neieškoti, reikia taupyti energija. Bet... pailsėjus kelias dienas, kaip tam bibliškam Adomui su Ieva, pradeda į galvą lysti visokios pagundos; visiems žinoma, kad Floridoje žiemos metu ruošiama visokios šunų, arklių ir da ko tai lenktynės. Mano šeimininkai, dabar jau Valilioniai, klausia ar esu mačius lenktynes? Teko išduot savo ignorianciją, — ne. "Būtinai turi pamatyt."

Antrą savaitę leidžiu pas draugus Valilionius, — jau juodviejų su d. Sliekiene taip buvo patvarkyta.

Pirmadienyje pasimaudę ir pasivažinėję, vakare nuvykome pamatyt šunų lenktynių. Svietelio ten galybės; tikros minios žmonių. Visi jie užsimoka po gan aukštą įžangą, už ką nieko negauna, ir paskui gali bandyt savo laimę. Gražiai uniformuoti vaikinai, sako, kad tai vietos universiteto studentai, išveda parodyt šunelius. Žiūrovas gali pasirinkti, kuris išloš jam laimę ir, nuėjęs prie langelio, sumokėt lažybą. Ceremoniją užbaigus, šuneliai uždaroma, vaikinukai riščiomis bėga ten, kur šuneliai turės sustoti. Elektros viela paleidžiama baltas "kiškis", momentaliai išleidžiama šunys, minia lyg uraganas suūžia, lažybininkai, sekdami savo numerį, šaukia: "run faster! run! run!" Rungtynė tęsiasi minutę ir pusę. Už pusvalandžio vėl tokios pat ceremonijos, nauji betai.

Antradienio popietyje nuvykome pamatyt arklių lenktynių. Vieta, Hialeah Park tikrai majestotiška. Tikrinama, jog tam tikslui bene yra gražiausia vieta šalyje. Siubuojančių palmų alėjos nutęsta mylių plotais. Automobiliams palikti taipgi vietos nesigailima. Visur tvarka, viskas atliekama be laukimo. Apšepusių fordukų ten nesimato, tad ir d. Valilionio naujas Cadillac buvo vietoje.

Užsimokėjus pusantro dolerio įžangos, galima eiti pasirinkt sau laimę. Arklių lenktynių tinklas telefonu sujungtas per visą šalį. Žmonės šneka, kad gudruoliai tiktai iš arklių lenktynių gerai gyvena, tad kamgi nepanors būti gudruoliu. Pasidairius tarp minios, visi gražiai pasirengę, gerai pasivalgę, be abejo, nekurie kartkartėmis turi ieškoti priemonės užmigti. Taip sakant, "bezgramotnų" ten nėra, ko ne visi rankoje turi popierį, paišelį, rūpestingai ką tai skaito, žymisi. Kas pusvalandis milijonai dolerių eina lažyboms.

Pasišalino nuo mudviejų ant valandėlės d. Valilionis.

Prasideda paruoši m a s naujai lenktynei. Keturi stiprūs sarčiai užveža didžiulį uždarą vežimą skersai kelią, kuriuomi turės bėgti lenktynykai. Kiek toliau, išjoja arklius, idant lažybininkai galėtų pasirinkti sau laimės numerį. Kožnas arklys turi sužymėtą istoriją, kur ir kada jis laimėjo lenktynes. Pralaimėjimai pamiršti.

Atsidaro didžiulis vežimas, momentaliai prasideda lenktynės. Kaip ir šunų lenktynėse, minia ūžia-šaukia; visų nervai įtempti. Už pusantros minutės viskas nurimsta. Sienoje didelėmis raidėmis paskelbiama lenktynių pasekmės. Vienų veidai nušvinta, gi dauguma vėl skaito, žymisi. Minioje, draugė Valilionienė pastebi saviškį ateinant su malonia šypsena. "Atrodo, kad bus laimėjęs." Taip, laimėjo. Ūpo pagauta, sako, "kiba reikėtų stoti pusininkais." Sutikta; jis duoda jai pinigų, ji prideda pusę ir vėl draugas pranyksta. Pasikartojus lenktynėm, draugas grįžta su paslėpta šypsena. "Pralaimėjo, tur būt." Taip, pralaimėta.

Kiek pavaikštinėjus tarp žmonių, draugas vėl sugestuoja laimę bandyti. Vėl partneriais. Ceremonijai pasibaigus, abi žiūrime į artėjantį draugą ir negalime nuspręsti — laimėjo ar ne. "Laimėjau, ir da kaip!" Parodo numerį, sienoje matome paskelbtus rezultatus, kitaip ir būti negalima.

Draugė sugestuoja, kad po sekamo lošimo apleistume vietą. Apsėdo ir mane pikta pagunda; ar nevertėtų ir man išbandyti berybę laimužę gražuolėje Floridoje, kur dabar oras taip puikus? Saulutė kas dieną kaitina - gaivina, nei musių, nei uodų ten nesimato; vėjelis taip maloniai glosto veidą, saulėje galima kaitytis, kol oda pradės sproginėti, arba maudytis iki bangos sulamdys. Kamgi nesinorėtų įsigyti baltutėlę, siubuojančiomis palmomis apsuptą vilą? Manau sau, gal ir pas mane galėtų atvykti iš šiaurės ir rytų draugai pailsėti, o ir pačiai būt daug geriau Floridoje maloniai maudytis, žuvauti, grožėtis tropiškais augmenimis, negu, kad New Yorke buržujėms siųsti sukneles. Klausiu draugo Valilionio, kaip jis įspėja sau laimę, juk aštuoni arkliai bėga, tai kaip gali žinot, katras iš jų bus spartesnis? Siūlau savo porą dolerukų, kad jais išloštų man gerą pundą, jeigu jau ne tūkstantėlių, tai bent šimtinukių. Pavyks, bandysiu kelis kartus, na ir mano svajonės taps realybe. Griežtai atsisako.

"Kai išjos, pati išsirink ir betink".

Einame artyn, kad geriau į žirgus prisižiūrėjus, juk tai ateities gyvenimo sprendimas; viskas reikia rimtai svarstyt, galvot, tik taip veikiant, seni žmonės sako, bus pasisekimas. Draugas man aiškina:

"Jeigu arklys atrodo nervuotas, blaškosi, tai yra netikęs; pirm bėgimo jis jau išeikvojo jėgas; tokis niekuomet nelaimės. Ot, tas, atrodo rimtas, liesas, neperšertas, numeris 2, tas gali laimėti." Numeris 4, gražus juodis, atrodo visai rimtas. Man patinka ne tik rimti žmonės, bet ir arkliai. Pasirenku sau numerį ketvirtą.

"Ot, tas, numeris 5, jis niekuomet laimėti negali, matai, kaip jis blaškosi, energiją eikvoja. Žiūrėk į tąjį paskutinį — numeris 7, kokis sudribėlis, ir užpakalis jo perdidelis, tokis niekuomet nelaimės."

Paėmęs draugas mano dvi bumaškas nuskubėjo prie langelio, gerai suplanuotos laimės išpirkti. Draugė Valilionienė likosi tėmyti mane; ji žino, jog tai eina baisus nervų įtempimas; nekartą tenka spaudoje skaityt, kaip arklių lošėjai, pradėję su menkučiu kapitalėliu liekasi milijonieriais; daugiau jau jiems vargtidirbti nereikia. Yra ir tokių, kurie netenka savo namų, ne tik pinigų. Kiti nustoja proto lygsvaros, da kiti nusižudo. Visaip įvyksta. Mano geras draugas pasakoja, jog vienas iš Brooklyno dvasiškių, bebandant su arkliais laimės pasiekti, vargšelis ne tik neteko kuomi išsimokėt už kambarį viešbutyje, bet ir namon sugrįžt nebuvo kuo. Laimė, kad pagalbon atėjo svetimos parapijos avinėlis. Aš visuomet kelionę iš anksto pasirūpinu.

Prasideda l e n k t ynės. Apsupta minios iš visų pusių, nei verkiu nei džiaugiuos, o tik rimtai, kai Dewey prezidentinių rinkimų dienoje, svajoju apie gražutę baltą vilą. Arkliai pasileido zovada, mažieji vaikinukai, įsikibę balne, neva kožnas bando į priekį prasiskverbti, lyg tai paplaka savo auką su bizūnėliu, tai vėla kojomis padundena arkliui į pašones; minia ūžia, šaukia kaip ir šunų lenktynėse. Visi tikisi laimėti.

Ištempus akis tėmijuieškau, kur draugo gražusi širmis su numeriu 2? Kur mano elegantiškas juodis su numeriu 4? Kodėl jų nėra priekyje? Jau pusė trekių prabėgta, o jų dar vis nėra! Kaip tai gali būti, juk mudu išsirinkome pačius geriausius!

Paskelbia pasekmes. Laimėjo tasai liurbis, su perdaug dužu užpakaliu bėris, numeris 7. Netekau savo vilos. Švelnus vėjelis nunešė mano laimužę į Floridos pelkyną. Kaip tam bibliškam Adomui, — reikės vėl pelnyti duoną prakaite veido savo.

(Daugiau bus)

Iš Joniškio — Karolio Požėlos Gimtinės

Valstiečiai būriasi į kolektyvinius ūkius. Pakyla žemės ūkio gamyba ir valstiečių įplaukos. Niekuomet darbo valstiečiai neturėjo savo aruoduose tiek daug grūdų. Kolektyviniuose ūkiuose derlius daug didesnis, negu mažuose privatiškuose sklypuose.

Rašo **J. Bakutis.**

JONIŠKIS. — Joniškio apskritis yra žymaus Lietuvos revoliucionieriaus, atidavusio savo gyvybę dėl laimingos savo liaudies ateities, Karolio Požėlos gimtinė. Jojo gimtoje Diržų apylinkėje dabartiniu metu įkurtas šlovingojo Karolio Požėlos vardo kolektyvinis ūkis.

Šitoje apylinkėje, kur dabar triumfuoja kolektyvinių ūkių santvarka, iki tarybinei valdžiai susikūrus valstiečio gyvenimas buvo kartus ir be prošvaistės. 1,089 hektarų geriausios žemės turėjo savo nuosavybėje keli kaimo turtuoliai ir tik 200 hektarų teturėjo kaimo darbo valstiečiai. Kiekvienas jų teturėjo po pusantro — du hektarus žemės. Visus reikalus tvarkė seniūnas — buožė Pranas Čapas. Jam ir kitiems buožėms bernavo visi Diržų apylinkės vargingieji valstiečiai.

Dabar visa šita žemė priklauso jos tikriesiems šeimininkams — darbo valstiečiams. 1948 metų pavasarį jie susivienijo į Karolio Požėlos vardo kolektyvinį ūkį, kad laisvojoj žemėj kolektyviniu darbu statytų naują laimingą gyvenimą.

Per trumpą laiką kolektyviniame ūkyje išaugo puikių aukštų derlių meistrų. Juozo Lekavičiaus grandis nuėmė po 30 centnerių žiemkenčių rugių iš hektaro. Šita pati grandis pasiekė aukštą runkelių derių — po 300 centnerių iš kiekvieno hektaro 7 ha plote.

Mintis apie kolektyvinius ūkius pasidarė dabar artimiausia didžiulei daugumai Joniškio apylinkės darbo valstiečių. Jau dabar turime 70 žemės ūkio artelių, vietoje 10, kurių mūsų teturėta pavasarį. Kas penkta valstiečio šeima gyvena ir dirba kolektyviniame ūkyje.

Sėkmingai baigė savo pirmuosius žemės ūkio metus kolektyviniai ūkiai. Jie turi kuo pasididžiuoti. Kolektyvinių ūkių laukuose nuimtas gausus derlius. MTS traktoriai padėjo kolektyviniams ūkiams puikiai įdirbti žemę. Laukuose buvo plačiai pritaikyta priešakinė agrotechnika.

Apskrities kolektyviniai ūkiai kovoja dėl aukšto gyvulininkystės produktyvumo. Daugelis artelių turi po 2-3 fermas su dideliu skaičiumi galvijų.

Bet ne tiktai tas nusako tą nauja, kas atėjo į Lietuvos kaimą kartu su kolektyvinių ūkių santvarka. Knyga, laikraštis, radijas, paskaita, kinas įeina į žemdirbių buitį. Pasiaukojamas kolektyvininkų darbas gerai atlygintas. Niekuomet darbo valstiečiai neturėjo savo aruoduose tiek grūdų, kiek jie dabar gavo už darbadienius kolektyviniuose ūkiuose. Štai artelė "Naujasis kelias". Čia daugelis šeimų uždirbo po 5000 kilogramų grūdų. Taip pat gerai gyvena artelių "Pergalė", "Pirmūnas", "Aušra", "Tarybinė vėliava" ir kitų kolektyvininkai.

Puikūs žmonės išaugo mūsų kolektyviniuose ūkiuose. Koviniais vadovais parodė save Karolio Požėlos vardo artelės pirmininkas Leimontas, artelės "Raudonoji vėliava" pirmininkas Giedrys, "Pergalės"—Viliūnas.

Apie savo pasiekimus papasakojo kolektyvininkai pirmame respublikiniame suvažiavime. Jo nutarimai tapo kovine visų kolektyvininkų darbo programa. Suvažiavimo šūkiu apskrityje vis labiau plinta socialistinis lenktyniavimas. Kiekvienas žemdirbis pasižada padauginti kolektyvinio ūkio turtą, pavyzdingai pasiruošti kolektyvinių ūkių pavasariui. Kolektyvinio ūkio "Tarybinis švyturys" grandininkas Kriūkas įsipareigojo kitais metais išauginti po 20 centnerių rugių ir žiemkenčių kviečių iš kiekvieno hektaro 13 ha plote. Tokių pavyzdžių labai daug.

Jie užtikrintai kuria naują gyvenimą.

Dublin.— Airijos respublika žada neiti į karinę Atlanto santarvę, kol protestantiškas šiaurinis Airijos kampas laikysis Anglijos valstybėje.

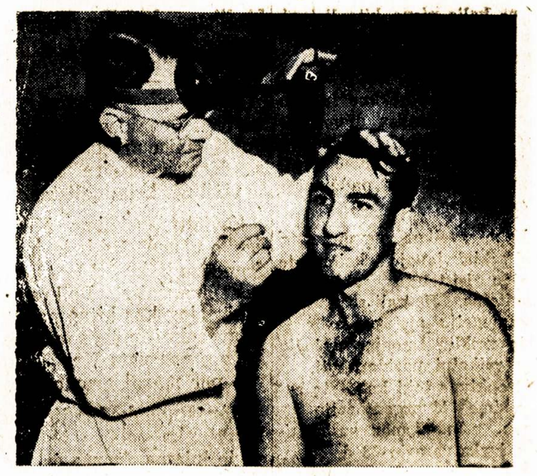

Pažangieji visuomenininkai, tarpe tų ir daktarai, siūlo įvesti valdinį sveikatos apdraudimą visoje šalyje. Reakcininkai, tarpe tų ir nacionalės daktarų draugijos viršininkai, tam priešinasi. Yra apskaičiuota, kad be tokio įstatymo du trečdaliai mūsų šalies žmonių negauna medikališkos pagalbos arba gauna visai nepakankamą.

Atsiminimai

Rašo **Mykolas Sluckis.**

Tamsą skaldė tik plonelytis, panašus į gelsvą pušinę lentą šviesos ruoželis. Prasiveržęs pro angos plyšį, spindulys nušvietė bulvėmis užpiltą kertę ir iškreiptą, jauną žemės spalvos veidą.

Moteris gulėjo aukštielninka, išdraikytais plaukais, atmetusi į šalis nuogas rankas.

Skausmai stiprėjo. Moteriai atrodė, kad jie gimsta kojų pirštuose ir gyslomis išsivaikščioja po visą kūną. Stengdamasi nedejuoti ji kandžiojo sausas, suskilusias ir labai karštas lūpas. Alsavo ji staigiai ir sunkiai.

O nauja gyvybė skubėjo į pasaulį.

— Greit!... Palauk... —sušnibždėjo ji, tarsi sūnus, kurio ji labai laukė, jau gulėtų jos glėbyje.

Šviesos ruoželis pranyko. Moteriai pasirodė, kad ji apako. Viskas pradėjo tįsti, nykti. Svaigulys nešė ramybę, lengvumą. Valandėlei jai pasirodė, kad kankinasi ne ji, o visai kita moteris. Jos kūnas sunkus, jai nebepriklausąs. Ir kodėl ji čia? Juokinga... Kas gi matė, kad moteris gimdytų rūsyje, prigrūstame supuvusių bulvių. Ką pasakytų Leonas? Leonas... Kur jis prapuolė?...

Kad tik išlaikytų, nenumirtų. O Leono nėra. Vokiečiai suėmė... Lapelius kažkokius surado... Puolė ji kaip žvėrys. Kodėl ji rūsyje? Kur mama, brolienė? Jų nėra. Visą kaimą vokiečiai išvarė atsitraukdami. Net Sargį pribaigė...

Moters veidą plauna šiltos ašaros. Jos teka stambios ir karčios.

Leonas... Kaip jis norėjo sūnaus. Kokios stiprios buvo jo rankos. Marė mato žalią pievą, vėl jaučia šviežio šieno kvapą. Jai prisimena tvirti, įtikinantieji Leono žodžiai: "Mūsų vargai greit baigsis. Vokiečiai galą gaus."

Nuo to laiko ji nešiojo paširdy kūdikį...

Kūdikis... Jis uždus šitoj smarvėj. Žmonės... Ją pamokė nerėkti, bet kūdikis... Kad tik nebūtų šios tamsos... kad ir kas — tebūnie...

Marė įkvėpė pilną krūtinę oro, įsirėmė, suriko:

— Gel-bė-ė-kit!

Nežmoniškom pastangom jauna moteris atsisėdo, pasisuko šonu, atsikėlė.

Staiga pasidarė šviesu. Saulė įsiveržė plačiu sriautu į rūsį. Marė suvirpėjo, instinktyviai uždengė rankomis pilvą ir užmerkė akis. Paskui, pamažu pakėlė sunkius akių vokus.

Pasilenkę prie angos, stovėjo du žmonės žalsvais, kareiviškais drabužiais. Jie buvo ginkluoti automatais. Pirmą akimirksnį jai pasirodė, kad tai vokiečiai, atėję jos užmušti. Norėjo kristi atgal į dvokiančią tamsą, tačiau dingtelėjo: "Vaiką užmušiu." O sekančią sekundę jai buvo vis tiek, kas tie kareiviai. Ji subaltakiavo ir pradėjo leistis žemėn — tyliai, be aimanos, lyg pakirstas gluosnis.

Marė atsipeikėjo troboje. Priešais mėlynavo langas ir jame kyšojo nužydėjusių alyvų lapai. Kampe — pajuodėję nuo laiko šventųjų paveikslai. Ji išgirdo vyriškus balsus. "Vokiečiai" pagalvojo. Bet jos gi neužmušė... Jie prie lango, ginkluoti, uniformuoti. Kodėl kepurėse žvaigždutės?

— Na, kaip? Jums lengviau?

Kalbėjusio vyro balsas buvo ramus. Jo žodžių moteris nesuprato, tačiau užuojautos gaidą pajuto. Ne, ne — jis kalba ne vokiškai. Plačiau atmerkusi akis, ji aiškiai pamatė kareivio veidą: didelę nosį, pagyvenusio žmogaus raukšles, ūsus... Nuo jo dvelktelėjo stiprus naminio tabako kvapas.

— Rusai...

— Taip, taip, rusai... — apsidžiaugęs, linkčiojo galva kareivis. — Rusai mes.

Nuo skausmo Marė užmerkė akis.

Rusai... Antrasis visai jaunutis. Tur būt, dar dvidešimt metų neturi. Jis rausta — dar visai vaikas. Ir akys jo tokios šviesios, lyg Leono. Jai pasidarė lengviau.

— Ko spoksai? — subarė jį vyresnysis draugas. — Vandens marš! Greitai!

Iš tikrųjų ir jis pats buvo pasimetęs. Kaimas tuščias, lyg išsluotas. Jokios moterėlės neprisišauksi. Jos tai jau žinotų, kas reikia daryti. Ir padalinio medicinos punktas toli — neprisišauksi. Nežūti gi moteriai. O priešas dar gali paleisti sviedinių.

— Į rūsį slėptis reikėjo, — murmėjo kareivis.

Marė nesuprato jo kalbos. Ir vis dėlto nuoširdus kareivio tonas nuramino ją. Ji pajuto, kad kareiviai rengiasi padėti jai. Jos blyškius skruostus nudažė silpnas raudonis.

— Ne, ne... nereikia, — vos girdimai paprašė ji.

Įbėgo jaunasis kareivis, vandens ieškoti išėjęs. Jis prašneko greitai ir susijaudinęs. Marė vėl nieko nesuprato, tik girdėjo: "niemec" "niemec". Marė nubalo, lyg drobė. Dieve, juk ją užmuš kartu su kūdikiu.

— Jėzus Marija...

Ją staiga vėl surėmė naujos skausmai.

O kareiviai žiūrėjo pro langą. Tiesiai per pievą, į kalnelį, ant kurio stovėjo šis namukas, ėjo vokiečiai. Jie ėjo pilnu ūgiu, pasikabinę ant diržų plonagerklius automatus.

— Vienas... du... keturi... septyni, aštuoni... vienuolika.... — skaičiavo melsvaakis.

Kareiviai pažiūrėjo vienas į kitą. Jaunuolis buvo kiek išbalęs, ir jo rankos drebėjo.

— Ką, sūneli, kariausime? — lyg klausdamas, lyg tvirtindamas — prabilo vyresnis, — a?

Du kareiviai apmetė įdėmiu žvilgsniu vienas kitą, lyg spėliodami kits kito paslėptas mintis. Daržais jie dar galėjo ištrūkti iš kaimo ir grįžti pas savuosius. Bet ne apie tai kalbėjo jų žvilgsniai. Tylėdami jie paėmė šautuvus, ir tyliai, pradėjo taisytis prie langų.

— Neskubėk, sūneli, — susikaupęs pasakė vyresnysis, — šauk tiksliai.

★ ★ ★

Rusų motinos... Būkite palaimintos, pagimdžiusios Tėvynei tokius sūnus!

Mažame lietuviškame kaimelyje du rusų kareiviai ištisą valandą nelygioje kovoje gynė gimdančią moterį. Tris kartus vokiečiai ritosi atgal nuo kalniuko, nuo namo, kuriame mūšio sukūry turėjo gimti nauja gyvybė. Iš kambario, pilno parako dūmų, paprasti rusų žmonės be perstojo siuntė ugnį ir mirtį į priešą, pasiryžę atiduoti savo gyvybes už šią naują gyvybę.

Baigėsi šoviniai, granatų jau taip pat nebebuvo. Ir staiga apkurtę, sužeisti kareiviai išgirdo silpną riksmą. Tai rėkė ne gulinti ant grindų motina, ne. Tai rėkė gimusi gyvybė, naujas tarybinis žmogus. Kūdikis spurdėjo, blaškėsi kojytėmis, raukė melsvą, senoliškai suraukšlėtą veiduką.

Du kareiviai vėl pažiūrėjo vienas į kitą kruvinom ašarotom akim, pajuto savy naujas jėgas. Numetę šautuvus jie nurėpliojo prie durų — eiti jie jau neįstengė — ir paruošė paskutinę granatą.

— Girdėjai, sūnau? — užkimęs vyresnysis, — gimė!...

Atskubėjęs į pagalbą būrys juos taip ir surado prie slenksčio — du sukruvintus, vos gyvus rusų kareivius.

Kambaryje garsiai rėkė stambus, rausvas kūdikis, o laiminga motina glamonėdama jį vis kuždėjo:

— Rusai... Štai, kokie jūs... Dėkui jums.

Vedėjas namų savininkų firmų 'streiko" prieš rendų kontrolę mieste Tulsa, Oklahomoje, kunigas Wallace J. Murphy sėdėdamas lovoje diktuoja savo sekretorei įsakymus išmesti iš buto nuomininkus. Kunigužis, buvęs National Association of Property Owners prezidentu, parodė kitoms firmoms pavyzdį patsai asmeniškai įdavinėdamas išmetimu iš buto pranešimus rendauninkams, gyvenantiems 18-je jo valdomų apartmentinių namų, kuriuos, matomai, tikisi nusinešti su savimi pas Dievą.

Žinios iš Lietuvos

Naujas Muzikinis Lektorijus

KAUNAS. — Neseniai organizuotas prie Kauno profesinių sąjungų klubo muzikinis lektorijus pasidarė labai populiarus darbo žmonių tarpe. Vieną kartą per savaitę jo auditorijas aplanko šimtai klausytojų. Muzikinių mokslo įstaigų profesoriai ir dėstytojai skaito paskaitas apie pasaulinės muzikinės kultūros klasikus. Docentas Gaudrimas paskaitė pirmas dvi paskaitas, skirtas kompozitorių Glinkos ir Bacho kūrybai. Paskaitų metu buvo atliktos ištraukos iš jų muzikos kūrinių.

Specialus paskaitų ciklas supažindins klausytojus su operos meno vystymusi.

★ ★ ★

Stambių Žuvų Ūkių Statyba

Lietuvos TSR Žuvies Pramonės Ministerija paruošė planą naujiems žuvų ūkiams sukurti respublikoje.

1949 metais žuvims veisti tvenkinių plotas bus lygus 6,000 hektarų. Miestų ir kaimų darbo žmonių aprūpinimui bus gauta papildomai 9,600 centnerių žuvies.

Karpių ir kitų vertingų žuvų rūšių užveisimui numatyta pritaikyti Pikeliškių, Siesiko, Leno ir Širvio ežerus. Bus atstatyti žuvų ūkiai "Meškarinka" ir "Popaska" — Švenčionių apskrityje, "Vysokna" — Zarasų apskrityje, "Gudeniškiai," "Malinovka," "Akmens tiltas," "Vilčij bor" ir "Suktiškiai" — Vilniaus apskrityje ir kitur.

Atstatomi žuvų ūkiai "Arnėnai" ir "Lilapavėžūnys." Įkurti stambūs žuvų ūkiai tarybiniuose ūkiuose "Anovilis"" ir "Kurtavėnai." Pastarasis duos kasmet iki 1 milijono vienerių metų amžiaus karpių.

★ ★ ★

Švelniavilnių Avių Veisimas

Tarybų Lietuvos kolektyviniai ūkiai gauna iš broliškųjų respublikų veislinius gyvulius. Neseniai iš Rostovo ties Donu atgabenta pirma partija—100 vienetų — švelniavilnių avių "Prekos" veislės. Galvijus paskirstė tarp kolektyvinių ūkių.

★ ★ ★

150 Naujų Kolektyvinių Ūkių

Vis didesnis Lietuvos žemdirbių skaičius stoja į kolektyvinių ūkių gyvenimo kelią. Antai, Telšių apskrityje per 1948 metus įkurta 20 kolektyvinių ūkių. Čia, Džiugenėnų apylinkėje, liaudies rašytojos Julijos Žemaitės tėviškėje, valstiečiai naujai įkurtą kolektyvinį ūkį pavadino jos vardu.

Šiaulių apskrityje jau yra 38 kolektyviniai ūkiai, kurie vienija 958 valstiečių ūkius. Šakių apskrityje įkurta 30 kolektyvinių ūkių, Joniškio apskrityje — 38. Joniškio apskrities Linkuvos valsčiuje gruodžio mėnesį susiorganizavo 6 kolektyviniai ūkiai, 75 procentai visų to valsčiaus valstiečių ūkių susivienijo į kolektyvinius ūkius.

Tik per pastaruosius du — lapkričio ir gruodžio—mėnesius respublikoje susiorganizavo per 150 naujų kolektyvinių ūkių.

★ ★ ★

Prekybos Tinklo Praplėtimas

VILNIUS. — 1948 metais respublikos prekybos tinklas, palyginti su 1947 metais, padidėjo 17 procentų. Parduota 3 kartus daugiau vilnonių audinių, 3½ karto daugiau medvilninių, 4 kartus daugiau šilko, 2½ karto daugiau odinės avalynės, 3½ karto daugiau cukraus, 2 kartus daugiau konditerijos dirbinių.

Į valstiečių turgus atvežta beveik pusantro karto daugiau mėsos ir riebalų, 25 procentais bulvių ir 8 kartus daugiau duonos. Kartu žymiai sumažėjo žemės ūkio produktų kainos rinkose.

Respublikoje pirkėjų patogumui išplėstas išnešiojamos ir išvežiojamos prekybos tinklas. Mugėse plačiu mastu taikoma priešpriešinė prekyba.

Šiuo metu visuose respublikos miestuose vyksta naujametinės mugės.

Worcester, Mass.

Vasario 13 d., ant 29 Endicott St., buvo vakarienė ir paminėjimas Lenino mirties. Buvo daug žmonių kitų tautų, bet mūsų stambių progresyvių nebuvo matyt. Negerai.

Aną dieną dažinojau, kad vienas senas Laisvės skaitytojas gyvena ant miesto ūkio (City Farm). Pasirodo, kad kaip greit pasensti, taip greit nėra pas savo vaikus vietos.

Matyt pagal svetainės kalendorių trys parengimai: Vasario 20 d., po pietų, LDS 57 kuopa rengia **"silkių party su movies."** Kovo 19 d. LDS 57 kuopa rengia "penny sale." Balandžio 3 d. Aido Choras rengia vakarienę. Gal bus vakare.

Atrasta nauja gyduolė, vardu "Aurcomycin," yra stipresnė už Penicillin; galima bus pagydyti šaltį, influenzą, raupus, paralyžių ir kitas ligas.

★ ★ ★

Sovietai turi virš 300 civilių lakūnų, kurie lekioję po 1,000,000 kilometrų. N. I. Novikov yra išlekiojęs virš 14 metų ir jau lėkęs 3,700,000 kilometrų.

"Kirvis."

ŠYPSENOS

PAS GYDYTOJĄ

Ūždama, šniokšdama, stenėdama, lyg dūstančiai kvėpuodama, sunkiai pati save nešdama, įeina virš 300 svarelių moteriškė. Kur tik jai imtum, vis būt malonu, nėra vietos, kur būt plona. Ypatingai jai nemalonu su ta dalim kūno, kuri yra žemiau galvos ir aukščiau kojų, varžo vargšė ji ten su visokiais šniūrais ir guminiais varžtais, kas sudaro jai daug darbo ir nuovargio.

Sako ji gydytojui:

"Daktare, kuoveikiausia daryk ką tik galima, kad sumažinus mano svorį."

Gydytojas: "Tamsta turi maitintis daugiausia lapuotomis daržovėmis ir žalumynais."

Moteriškė: "Ar jūs užtikrinate, kad nuo to sumenkės mano pilvas?"

Gydytojas: "Žinoma, užtikrinu, jei tik jūs prisilaikysite tokios dijetos."

Moteriškė, prieštaraujančiai: "Na, o kodėl karvės ėda žolę, daržoves ir kitokius žalumynus, o žiūrėk, kokius didelius pilvus turi?"

"Kas įvyko po to, kaip tave stačiu kūliu išmetė pro užpakalines duris?"

"Aš sakiau maršalkai, jog priklausau labai svarbioj šeimynoj."

"Na tai kas?"

"Tada jis atsiprašė mane, vėl įvadino į vidų ir tada jau išmetė pro priešakines duris."

"Šio vardo komisijoj aš visai nesu girdėjęs."

"Ach, tai tur būti tas asmuo, kuris aktuliai padaro darbą."

"Ar išsipildė kada nors tavo vaikystės troškimai?"

"Taip, kada man mažam motina kirpdavo plaukus, aš tada trokšdavau, kad būčiau plikis."

"Kaip tas tavo laikrodis eina, kurį išlaimėjai bazare?"

"Labai puikiai, jis valandą padaro į 50 minutų."

&

"Jei tu pristosi prie mūsų klubo, tai būsi palaidotas su muzika."

"Čia menkas pamasinimas, nes aš visai ne muzikališkas."

&

Laimės atspėtoja: "Tave greitu laiku pastebės žymus kino gamintojas ir tu tapsi kino žvaigždė."

Mortutė: "Bet tai tas pats, ką tu sakei mano draugei Rožei."

Laimės spėjėja: "Tai ne mano kaltė, kad jūs, merginos, nenorite girdėti nieko prastesnio."

&

Kazys: "Labai daug žmogus priklauso nuo jaunystėje įgyto papročio."

Petras: "Aš žinau tą, kaip aš buvau kūdikis, tada mane motina mažam vežimėlyje stūmė šaligatviais — ir po šiai dienai mane dar tebestumdo už pinigus."

&

"Vieną sykį aš su savo geru draugu sutarėme pasisakyti vienas antram savo klaidas."

"O kaip tai išėjo?"

"Mes nesikalbėjome daugiau per penkerius metus."

&

Prelegentas kalba temoje apie gėrimą: "Pavyzdžiui, jei čion, ant platformos, būtų viedras vandens ir viedras alaus, ir aš atvesčiau gyvulį asilą, iš kurio viedro jis gertų?"

"Jis gertų vandenį," atėjo balsas iš galerijos.

"Kodėl jis gertų vandenį?" klausė prelegentas.

"Todėl, kad jis asilas," pasigirdo atsakymas iš publikos.

&

Apatinis: "Ar tu girdi, kad aš baladoju į lubas?"

Viršutinis: "Tai niekis, mes čionai taipgi pusėtinai triukšmingi."

&

"Gerbiamasis t a m sta," pradėjo bailiai atrodantis jaunuolis, "ar—tai— ah — ar jūs?"

"Taip, tikrai, sūnau, tu gali turėti ją," šypsodamasis pasakė merginos tėvas.

Jaunuolis, sunkiai atsidūsęs, klausia: "Kas tas turėti ir ką?"

"Mano dukterį, žinoma," atsiliepė tėvas, "aš suprantu, jog tu nori ją įsituokti, ar ne taip?"

"Visai ne," sako jaunuolis, "aš tik noriu žinoti, ar jūs paskolintumėt man 25 dolerius?"

"Be abejonės, ne," piktai tarė tėvas, "aš dar tinkamai tavęs nepažįstu."

&

Gražuolė: "Reikėjo jums pusėtinai sukaupti didelės drąsos, kad mane išgelbėti."

Gaisragesis: "Tikrai taip, aš turėjau nutrenkti net visus tris, kurie rengėsi pirma manęs tai padaryti."

I. U.

Idaho valstijoj prisnigo dar 6 colius sniego.

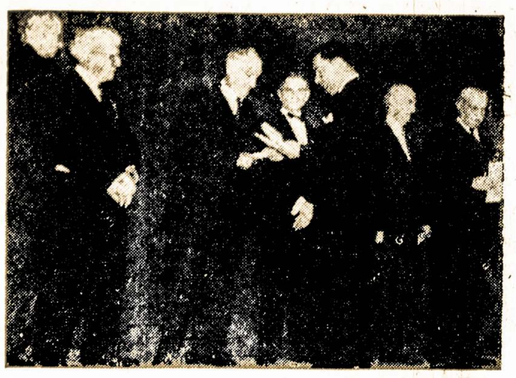

Senyvi CIO Amalgamated Lithographers Lokalo 1-mo nariai gauna pirmuosius šiokios tokios pensijos čekius iš unijos tam tikslui įkurto 1947 metais pensijų fondo. Čekius įteikinėja lokalo prezidentas S. Edward Swayduck specialėse tam tikslui apeigose, kuriose dalyvavo apie 6,500 unijistų. Gavėjai yra nuo 65 iki 85 metų amžiaus.

Amerikos Veteranų Komiteto nariai pikietuoja namo savininką William Schmidt, Chicagoje, kaltindami, kad jis apartmentinį namą norįs "paversti į kitą flophouzę." Savininkas iš antro aukšto rėkauja į pikietuotojus.

Parašė
Levas Tolstojus

KAZOKAI

Kaukazo Apysaka

—24—

Lietuvių kalbon vertė
V. Jocaitis

1-21-49

(Tąsa)

— Kodėl nereikia? — juokdamasis tarė Lukaška.—Kam čia dovanos? Dievas duos, prasigyvensim.

—Kodėl? O už drabantą ar neisi?— tarė Oleninas, džiaugdamasis, kad jam atėjo į galvą mintis padovanoti Lukaškai žirgą. Tačiau jam kažkodėl buvo nemalonu ir drovu. Jis norėjo ir nežinojo, ką pasakyti.

Lukaška pirmas nutraukė tylą.

— Ar tiesa, Rusijoj jūs turite savo namus? — paklausė jis.

Oleninas neiškentė nepasigyręs turįs ne vienus, o net keletą namų.

— Ar geri namai? didesni už mūsiškius? — naiviai paklausė Lukaška.

— Daug didesni, dešimt kartų, trijų aukštų, — pasakojo Oleninas.

— Ir žirgų turit tokių, kaip pas mus?

— Aš turiu visą šimtą žirgų, vis po tris, keturis šimtus rublių, tik ne toki, kaip jūsiškiai. Trys šimtai sidabrinių rublių! Žinai, ristieji... O čionykščiai vistiek man labiau patinka.

— O čia jūs atvykote savo, ar ne savo noru, — paklausė Lukaška, vis lyg pašiepdamas. — Šit, kur jūs paklydot, — pridūrė jis, rodydamas takelį, pro kurį jiedu ėjo: — jums reikėjo sukti dešinėn.

— Taip, savo noru, — atsakė Oleninas: — norėjau jūsų kraštą pamatyti, karo žygiuose dalyvauti.

— Išeitumėt dabar į karo žygį, — tarė Lukaška. — Matai, šakalai staugia, —pridūrė jis įsiklausydamas.

— O ką, ar tau nebaisu, kad žmogų užmušei? — paklausė Oleninas.

— Ko čia bijoti? Išeitumėt į karo žygį! — pakartojo Lukaška. — Aš taip norėčiau, taip norėčiau...

—Gal drauge eisim. Mūsų kuopa prieš šventes išvyks, taip pat ir jūsų šimtinė.

— Ir užėjo gi noras čion jums vykti! Namą turit, žirgų turit ir tarnų turit. Aš tik užčiau ir užčiau. Ar jūs turit kokį laipsnį?

— Aš esu junkeris, o dabar būsiu pakeltas karininku.

— Na, jeigu nesigiriat, kad jūsų toks gyvenimas, aš niekur iš namų nesitraukčiau. Ir šiaip aš niekur nesitraukiu. Ar smagu pas mus gyventi?

— Taip. Labai smagu, — tarė Oleninas.

Jau buvo visai tamsu, kai taip šnekėdamies jiedu artinosi prie stanicos. Dar juos supo juoda miško tamsa. Vėjas gaudė aukštai viršūnėse. Šakalai, rodos, visai greta staiga imdavo staugti, kvatotis ir verkti; o priešaky, stanicoje, jau buvo girdėti moterų šnekos, šunų lojimas, aiškiai žymėjosi trobų siluetai, žibėjo žiburiai ir dvelkė kvapas, ypatingas kiziako dūmų kvapas. Rodos, jauste jautė Oleninas, ypač šitą vakarą, kad čia stanicoje jo namai, jo šeima, visa jo laimė, ir kad niekur ir niekad jis negyveno ir negyvens taip laimingai, kaip šioje stanicoje. Jis taip visus šį vakarą mylėjo ir ypatingai Lukašką! Parėjęs namo, Oleninas, didžiam Lukaškos nustebimui, pats išvedė iš gurbo Groznoje pirktą — ne tą, kuriuo jis pats visuomet jodinėjo, o kitą, neblogą, nors ir nejauną — arklį ir atidavė jam.

—Už ką jūs man dovanojat? — paklausė Lukaška: — dar aš jums neužsitarnavau.

— Iš tiesų man nieko nereiškia, — atsakė Oleninas: — imk, ir tu man ką nors dovanosi... Galėsim ir karo žygin joti.

Luka sumišo.

— Na, kaipgi taip? Bene žirgas pigus daiktas, — spyrėsi jis, nežiūrėdamas į arklį.

— Imk, imk gi! Jeigu neimsi, tu mane įžeisi. Vaniuša, nuvesk jam sartį.

Lukaška paėmė arklį už pavadžio.

— Na, dėkoju. Tai nelaukta, netikėta!

Oleninas buvo laimingas, kaip dvylikmetis berniukas.

— Pririšk jį čia. Jis geras arklys, aš Groznoje pirkau, ir bėga šauniai. Vaniuša, duok mums čichiro. Eiva į trobą.

Atnešė vyno. Lukaška atsisėdo ir paėmė taurę.

— Duos dievas, aš jums atitarnausiu, — tarė jis, išgerdamas vyną. — Kuo tu vardu?

— Dmitrijus Andriejičius.

— Na, Mitrijau Andriejičiau, dieve duok tau sveikatos. Kunakai būsim. Dabar ateik kada pas mus. Nors ir neturtingi mes žmonės, bet kunaką vis pavaišinsim. Aš ir močiai pasakysiu, jei ko reikėtų: kaimako ar vynuogių. O jei kordonan ateisi, aš tau patarnausiu — medžioklėje, už upės, kur norėsi. Gaila, anądien nežinojau. Kokį šerną nudėjau! Viską kazokams išdalinau, o tai būčiau tau atnešęs.

— Gerai, dėkoju. Tik tu jo nekinkyk, nes jis dar nevažinėtas.

— Kas gi žirgą kinkys! O dar štai ką aš tau pasakysiu, — nuleidęs balsą tarė Lukaška: — jei nori, aš kunaką turiu. Girei-chaną; kvietė pakelėj patupėti, kur iš kalnų važinėja, tai drauge josim; jau aš neišduosiu, tavo miuridas būsiu.

— Josim, josim kada nors.

Lukaška, atrodė, visai nusiramino ir suprato Olenino santykį su juo. Jo ramumas ir elgsenos paprastumas nustebino Oleniną ir buvo net truputį jam nemalonūs. Jiedu ilgai kalbėjosi, ir jau vėlai Lukaška, ne girtas (jis niekad nebūdavo girtas), bet daug išgėręs, paspaudęs Oleninui ranką, išėjo namo.

Oleninas pažvelgė pro langą, norėdamas pamatyti, ką jis darys, išėjęs iš jo. Lukaška ėjo tyliai, nuleidęs žemyn galvą. Paskui, išvedęs žirgą už vartų, ūmai papurtęs galvą, kaip katė užšoko ant jo, permetė apinasrio vadeles ir ūktelėjęs pasileido išilgai gatvės. Oleninas manė, jog jis eis pasidalinti savo džiaugsmu su Marjanka; tačiau, nors Lukaška to nepadarė, jam buvo taip gera ir malonu, kaip niekuomet gyvenime. Jis kaip vaikas džiaugėsi ir negalėjo iškęsti nepapasakojęs Vaniušai ne tik apie tai, kad jis dovanojo Lukai arklį, bet ir kodėl dovanojo ir visą savo naująją laimės teoriją. Vaniuša nepritarė tai teorijai ir pareiškė, kad laržan iljnjapa, ir todėl tas viskas esą niekai.

Lukaška užsuko į namus, nušoko nuo žirgo ir atidavė jį motinai, liepęs paleisti jį į kazokų tabūną; o pats tą pačią naktį turėjo grįžti kordonan. Nebylė apsiėmė nuvesti žirgą ir ženklais rodė ji, kai pamatysianti žmogų, kurs dovanojęs arklį, tai nusilenksianti jam ligi pat žemės. Senė tik palingavo galva dėl sūnaus žodžių ir širdies gilumoj nutarė, kad Lukaška arklį bus pavogęs, ir todėl liepė nebylei išvesti jį dar prieš aušant.

Lukaška išvyko vienas į kordoną ir vis galvojo apie Olenino pasielgimą. Nors žirgas jo manymu ir nebuvo geras, vis dėlto vertas buvo mažiausia keturiasdešimt rublių, ir Lukaška labai džiaugėsi dovana. Bet kuriam galui ji buvo padaryta, to jis negalėjo suprasti ir todėl nė mažiausio dėkingumo jausmo jis jam nejautė. Atvirkščiai, į galvą jam lindo neaiškūs įtarimai, kad junkeris turįs piktų sumanymų. Kas tai galėjo būti per sumanymai, jam nebuvo aišku, bet ir pamanyti, kad taip sau, be niekur nieko, tik iš širdies gerumo, nepažįstamas žmogus galėjo dovanoti keturiasdešimt rublių vertą arklį, jam atrodė negalima. Gad bent būtų buvęs girtas, tai dar būtų suprantama: pakvailioti norėjo. Bet junkeris buvo blaivas, todėl greičiausiai norėjo papirkti jį kuriam nors blogam darbui. "Ne, palauk! — galvojo Lukaška. — Žirgą aš turiu, o toliau pamatysim. Aš pats ne iš kvailųjų. Dar kas ką apmaus! Pažiūrėsim!" galvojo jis, jausdamas, kad reikia laikytis su Oleninu atsargiai ir todėl kurstydamas savo širdy prieš jį nedraugiškus jausmus. Jis niekam nepasakojo, kaip jam teko arklys. Vieniems sakėsi pirkęs; kitiems nieko aiškaus nesakė. Tačiau stanicoje greit visi sužinojo teisybę. Lukaškos motina, Marjana, Ilja Vasiljevičius ir kiti kazokai, sužinoję apie niekuo nepagrįstą junkerio dovaną, nusistebėjo ir ėmė jo privengti. Nepaisant tokių nuogąstavimų, šis poelgis sukėlė juose didelę pagarbą Oleninui dėl jo "paprastumo" ir turtingumo.

— Girdėjai, Lukaškai junkeris, kurs gyvena pas Ilją Vasiljevičių, penkiasdešimt rublių vertą žirgą davė, — kalbėjo vienas. — Turtuolis!

(Bus daugiau)

DETROITO ŽINIOS

Iš Tarptautinio Veikimo

Vasario 18 dieną prasideda Detroito mieste suvažiavimas advokatų gildijos iš viso Amerikos kontinento.

Civil Rights Congress Michigan valstijos nepraleidžia tos progos veltui. Bus surengta visokių mitingų dėlei civilių teisių gynimo, kuriuose kalbės įžymiausi advokatai, vedanti griežtas kovas už civiles teises.

Vienas iš tų publiškų susirinkimų atsibus Shiller Hall, lokalo 157 UAW-CIO svetainėj, kampas Gratiot ir St. Aubin, 10 val. iš ryto.

Šiame susirinkime reikėtų dalyvauti visiems unijistams, nes adv. Lee Pressman, buvę CIO patarėjas, o dabartinis patarėjas kailiasiuvių unijos, ir David Scribner, adv. patarėjas UE-CIO, kalbės temoj apie Taft-Hartley įstatymą ir jo pataisymus.

Adv. Carol King dalyvaus Slavonia Klube, 5703 Chene gatvė, 2:30, po pietų, klausime, "Kas randasi užpakalyj tų deportacijų histerijos prieš ateivius."

O. John Rogge, Earl Dickerson ir Wm. Patterson kalbės Mt. Zion Baptistų bažnyčioj, 3:30 val. po pietų, 1448 Sherman gatvė, tarp Russell ir Riopelle.

O. John Rogge buvęs Dept. of Justice advokatas, dabar yra advokatu apgynėju taip vadinamų Trenton Six—šešių juodveidžių, kuriuos kaltina žmogžudystėje, bet kurie tame dalyke nėra kalti, tik baisiai mušami jie turėjo prisipažinti dėl rekordo persekiotojam, kad būk jie tą padarę, nors nė vienas iš jų ne tik kad toje vietoje nebuvo, kur atsitiko ta žmogžudystė, bet nekurie iš tų šešių tuo laiku net kituose miestuose dirbo.

Tai naujas sufrėmavimas, panašus į Sacco-Vanzeti ir Scottsboro atsitikimus.

Patartina visiems, jeigu neturite savo klubų ar draugijų susirinkimų, dalyvauti šią 20-tą dieną vasario tuose susirinkimuose ir išklausyti tuos už progresą stojančius sąžiningus advokatus.

Visi trys viršuj nurodyti mitingai atsibus 20-tą dieną vasario, nurodytose vietose ir laiku.

Reporteris.

DETROITO DIENYNAS

Prisipažįsta, Kad Klaidina

Prieš atkeliavimą Kanterburio Dekano mūsų miesto geltonoji spauda sukėlė tokį kačių koncertą, dėl kurio tas anglikonų kunigas nebuvo leidžiamas net į tokią taip vadinamą laisvą įstaigą kalbėti, kaip Wayne Universitetas.

Kas sekmadienis ta pati spauda turi net po du puslapius pripildžius vien tik gyrimui savo skirtingų tikybos kromelių.

Panaudoja būdus paprasto amerikoniško biznieriaus — tai garsinimą savo "produktų" įpiršimui publikai.

Visi jie skelbia, kad be tikėjimo negali būti taikos pasaulyje. Kaip gi gali būti, kad net toks katalikų popiežius paaukavo nelaimingam fašistui Mussoliniui 275 milionus dolerių, kad už tuos pinigus išnaikintų kitus katalikus Etiopijoj?!

Mat, taip jų dievas liepia jiems daryti.

Bet dabar pasižiūrėkime, ką sako vienas Detroito kunigas.

Vasario 6 dieną kun. Dr. Tracy M. Pullman, universalistų bažnyčios, pareiškė: "Niekados nebuvo priešginiavimo tarpe mokslo ir tikro tikėjimo. Vienintėlis karas eina pastoviai tarpe mokslo ir nepamatuotų išgyventų dogmų teologijos. Nėra tokio daikto, užvardinto religija. Mokslininkai žiūri į teisybę ne kaipo dievo duotą žmogui pilnumoj iš senos praeities, bet kaipo ką kas kasdien atsidaro jiems kasdieniniuose jų tyrinėjimuose."

Nu, tai še tau visi šventieji!

★ ★ ★

Galėjo To Tikėtis

Per pastarąsias dvi savaites laiko vienas daugiausiai išsiplatinusių anglų kalba geltonlapių — Detroit News — pradėjo kasdien dėti eiles straipsnių apie mūsų transportacijos sistemą D. S. R.

Žinomas fašistinio nusistatymo News bendradarbis, kuris nekurį laiką atgal išgąsdino ne tik visus mūsų miesto valdininkus, bet ir visus Michigan valstijos politikierius su baisenybe komunizmo, dabar užpuolė tą nelaimingą mūsų transportacijos sistemą—D. S. R.—ir kaip jau galėjo tikėtis iš jo taip ir buvo. Jis suranda, kad visa sistema transportacijos esti sužeista per komunizmą.

Kaltininkais, žinoma, suranda — tai AFL unijos lokallą ir tam lokalui—unijos nariams pasiduodančius politikierius.

Kad politikieriai kalti, tą bile vienas gali žinoti, bet "vargšas" AFL lokalą tai uždyką įžeidžia.

Detroite Šiuom Laiku Einasi Darbas

Kaip matytis po susirinkimus, tai vienas arba kas nors kitas priėjęs su blanka:

"Nagi, ką ir kiek "Laisvės" bazarui?" Kitas vėl: "Kaip su "Vilnies" bazaru?"

Kadangi "Vilnis" arčiau prie nosies, tai matosi, kad Moterų Pažangos Klubas per savo gabias audėjas ir siuvėjas dirba ant ko tai labai didelio, tai bus detroitiečių moterų dovana "Vilnies" bazarui.

Detroitui užėmus pirmą vietą spaudos vajuj, nesinori, kad kas kitas paimtų pirmenybę ir bazare.

★ ★ ★

Šiuo momentu laike trijų savaičių laiko bus labai ko daug, nes dar žiemos vadinamas laikas, nors neišrodo — panašu į pavasarį—bet turėsim 20 dieną vasario Draugijų Svetainėj LDS 21 kp. perstatytą veikalą.

Nusinešus spaudos vajaus garbę, tam tikslui bus visų "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojų vakaras. atidavimui garbės mūsų vajininkėms ir vajininkams. Įžangos nebus, bet bus visko, ko tik kas pageidaus. Bus gera vieta ir proga laiką praleisti.

Ned. 6 dieną kovo mėn. Hispanų Svetainėj (buvusioj Lietuvių) vakare Moterų Pažangos Klubas turės paminėjimą Motinų Dienos. Apie tai bus pranešta plačiau savo laiku.

Kadangi Progresyvės Partijos Lietuvių Klubas pasiuntė vieną savo atstovą sykiu su virš šimto kitų iš Michigan valstijos į Washington, D. C., tai likosi nutarta, kad to atstovo raportas bus išduotas kovo 13 dieną, Draugijų Svetainėj.

Iki to laiko atstovui nebus valia niekur kitur daryti jokių pranešimų.

★ ★ ★

Detroito lietuviai nepadaro jokios žymios pastangos įkūrimui tam tikro Lietuvių Centro—sakysim, savo nuosavos svetainės.

Daugiausiai matytis įsigyvenęs toks susiskaldymo ūpas pas detroitiečius per ilgus metus.

Kaip girdėtis, tai vienur, tai kitur Detroito pakraščiuose planuojama įsteigti klubus, turiu mintyje smūkles.

Ar nebūtų daug geriau, kad jau kelios esančios draugijos ir pašelpiniai klubai sueitų į krūvą ,sumestų savo esančius grašius ir pasirūpintų lietuviams gerą kultūrinį centrą?

Detroito Lietuvių Klubas, manau, su mielu noru priimtų ir visas kitas organizacijas tokiam bendram darbui įsteigimo geros vietos pasilinksminimui ir susirinkimams dėl klubų ir draugijų.

Jie prie to jau rengiasi.

Politicus.

Cleveland, Ohio

Svarbus Progresyvių Partijos Diskusinis Mitingas

Šiame mitinge bus kas naujo ir svarbaus. Jame dalyvaus Amerikos įžymūs žmonės ir betgi didžiuma iš jų yra patapę taip vadinamo raganų gaudymo aukomis. Jiems yra primesta neištikimybės apkaltinimai ir didžiuma iš jų jau yra netekę svarbių vietų valdiškuose darbuose.

Šis mitingas bus padalintas į protarpius, "panels." Pavyzdžiui: George Pirinsky, sekretorius Amerikos Slavų Kongreso, kuriam gręsia deportacija, perstatys savo įkaltinimą ir kada tas bus išaiškinta, seks vieno iš 11 komunistų vadų, po to seks vienas iš Clevelando 24 pašto darbininkų, auka Prezidento Lojalumo Akto, po to Dr. Morgan, atstatyto iš Board of Trustees Ohio State Universiteto, po to jaunas progresistas Lou Renfro, atstatytas iš matematikos mokytojo už tai, kad jis su kitais jaunais progresistais veikė prieš Džim Crow. Kaip matome, mitingas bus visiems naudingas ir įdomus.

Viršuj minimas mitingas įvyks sekmadienį, vasario 27-tą, Public Auditorium'o Little Theatre Hall. Prasidės 8-tą val. vakare. Mitingą rengia Progresyvių Partija.

Bus Pasikalbėjiams Su Pirinskiu

Tą pačią dieną, vasario 27, anksčiau, Progresyvių Partijos raštinėje, 1899 W. 25th St., 2-rą valandą po pietų, įvyks pasikalbėjimas su George Pirinskiu ir užkandžiai. Čia bus galima pasiklausyti Pirinskio nuomonės apie civilių teisių stovį.

Progresyvių Partijos Protestas Majorui Burke

Progresyvių Partijos Ohio valstijos direktorius Hugh De Lacy pasiuntė protestą majorui Thomas A. Burke ir kartu Miesto Tarybai prieš pasiuntimą rezoliucijos Vengrijos vyriausybei dėl nuteisimo jų šalies išdaviko kardinolo Mindszenty. De Lacy PP proteste, tarp kitko, sako:

"Buvo net šiurpu, matant spaudoje, kad jūsų garbinga įstaiga — miesto taryba, kuri per kelis mėnesius nesugebėjo praleisti teisingos samdos įstatymo Clevelande, taip greitai ir sutartinai, neduodant progos nei viešai opiniją pareikšti, priėmė rezoliuciją, besikėsinančią varžyti Vengrijos žmonių laisves nuteisimui piliečio, kuris, sulyg New York Times pranešimu, iš vasario 5-tos, pats prisipažino vedęs juodą marketą, šnipinėjęs šalies priešams, išdavinėjęs savo šalies sekretus, ir kad to įrodymams buvę rasti dokumentai jo namuose."

"Jūs nepanaudojote šios garbingos įstaigos užprotestavimui ir nepaliepėte Kongresui, nei valstijos Teisių Departmentui, kad įsikištų į dalyką, įvykusį pietinėse valstijose, kur vienų baltųjų džiūrė išteisino žinomus žmogžudžius, kurie nužudė Robert Mallner."

J. N. S.

Montello, Mass

Permažai spaudoje rašoma iš mūsų kolonijos veikimo. Mūsų geriausias korespondentas Stasys Báronas sukrėstas sunkios ligos. Bet mūsų kolonijoj progresyviai lietuviai veikia.

LLD 6 kuopa turėjo gana pasekmingą vakarienę ir šokius. Progresyvių Partijos komitetas suruošė vakarą su prakalbomis. Buvo sekmingas.

Liuosybės Choras laiko praktikas kiekvieno trečiadienio vakarą. Lietuvių Teatrališkas Ratelis statė scenon komediją "Fiftý-Fifty." Buvo dar dainų ir muzikos. Jauno advokato ir jo žmonos roles gerai atliko Edvardas ir Anna Skliutai. Abu jaunuoliai pirmu kartu dalyvavo vaidinime, bet labai gerai pasirodė. Turtingos tetos rolėje buvo M. Gutauskienė, tarnaitės — K. Volungevičienė, taip pat gerai savo roles atliko.

William ir Aldona Wallant'ai žavėjo publiką gražiomis dainomis. Smagu, kad jaunuoliai taip pasirodo. Publikai labai patiko. Louise Mankevičiūtė gražiai pagrojo ant armonikos. Parengimas pavyko.

Mūsų kliubietės moterys darbuojasi gerai, kaip bilietų pardavime kiekvieno parengimo, taip aukų parinkime, kur tik reikalas. Savo susirinkime 28 d. sausio nutarė surengti kokią pramogą minėjimui moterų dienos, parengimas įvyks šeštadienį, kovo 5 d. Taipgi paaukavo $10 dėl gynimo civilių teisių mūsų šalyje.

Biruta.

LIŪTYS, POTVYNIAI

Cincinnati, Ohio. — Dėl liūčių Ohio upė pakilo 20 colių virš vidutinio lygio. Taip pat daug prilijo Okla., Kansas ir Mo. valstijose. Gręsia potvyniai.

Nariai Food, Tobacco, Agricultural & Allied Workers (CIO) protestuoja prieš Libby, McNeill & Libby Co., Chicagoje, neteisingą pasielgimą. Firma praėjusią vasarą pasirašė su unija kontraktą, apie jį daug plepėjo, kol baigė kenavimo sezoną, o po to visai atsisakė skaitytis, neatmokėdama darbininkams priedų už praėjusį laiką, neatrokuodama duoklių, nepripažindama ilgiau išdirbusių darbininkų teisių.

LAWRENCE, MASS.

Teko dalyvauti Lietuvių Namo Bendrovės (Kultūrinio Centro), taipgi dienraščio Laisvės suvažiavimuose, kurie įvyko pabaigoj sausio, Brooklyne. Abu suvažiavimai buvo sekmingi. Suvažiavę dalininkai nuoširdžiai ir vieningai, tartum vienos šeimos nariai, svarstė klausimus.

Į namus grįžome gerame ūpe, važiuodami kartu su lowelikiais J. Karsonu ir J. Blažoniu. Visi sutikome, kad brooklyniškės moterys turėjo labai daug darbo, kad pagaminti tokius skanius valgius Laisvės bankietui ir dėl tiek daug svečių.

Taipgi labai esame dėkingi dd. Viktorijai Bulkus ir J. Laurinaitis už suteiktas nakvynes ir jų draugiškumą, taipgi kitiems už draugiškumą.

★ ★ ★

Boston Globe skaičiau apie kunigą Laberge, kuris grįžo iš Sovietų Sąjungos. Jis reporteriams sakė, kad ten nėra jokio religijos persekiojimo, kad yra pilna laisvė, kas nori, gali melstis, kiek tik nori. Kunigai laisvai važinėja, kur tik nori. Niekas jiems jokių kliūčių nedaro. Sovietų šalyje jis išbuvo tris metus. Ketina grįžti atgal. Dabar svečiuojasi pas savo brolį Leoną Laberge, Pawtucket, R. I.

★ ★ ★

Kunigas Juras buvo parkvietęs vyskupą pabėgėlį kalbėti. Jis kalbėjo pobažnytinėje svetainėje. Sakė, kad Lietuva pergyveno baisų hitlerininkų terorą. Jis sakė, kad vokiečiai senesnius žmones žudė, o jaunesnius suimdavo ir išveždavo darbams į Vokietiją. Naciai gyvus žmones degino.

Kunigui tokia kalba nepatiko, nes jis norėjo, kad kalbėtų prieš Sovietus, o vyskupas pasakė tiesą apie nacius. Girdėjau, kad tūli sako, jog "vyskupas yra bolševikas." Matote, tiems žmonėms visko primeluota apie bolševikus, tai jie netiki net vyskupui, kada tas pasako tiesą, o bolševikus neniekina.

★ ★ ★

LDS 125 kp. išrinko naują valdybą. Pirmininko pareigas eina S. Penkauskas, vice-pirmininko — A. Kavaliauskas, finansų sekretoriaus—M. Milvidienė, protokolų raštininko —Antanina Šupetrienė, iždininko — J. Milvidas. Ligonius lankyti apsiėmė R. Čiuladienė ir Ig. Čiulada. Maršalka yra A. Galažauskas. Naujų narių verbavimui apsiėmė Ig. Čiulada ir Šupetrienė. Kuopa skiria dvi dovanas tiems, kurie gaus daugiausiai naujų narių.

★ ★ ★

American Woolen Co. paleidžia daugiau darbininkų iš darbo. Dabar paleidžia tuos, kurie 1942 metais buvo į darbą paimti.

Mūsų mieste dirbtuvės bendrai mažai dirba. Jau per 12,000 darbininkų ir darbininkių kolektuoja nedarbo apdraudą. Reiškia, bedarbė kasdien vis daugiau auga. Taip yra pas mus. Gi iš spaudos matome, kad Sovietų Sąjungoj yra didelis darbininkų trūkumas.

★ ★ ★

LLD 37 kuopos susirinkimas įvyks nedėlioj, 20 d. vasario, 2 val. po pietų, Lietuvių Piliečių Kliube. Visi dalyvaukite. Reikės perrinkti kuopos valdybą. Taipgi turime rengtis prie prakalbų, nes mūsų miestui skirta 3 d. balandžio . Kalbėtojas bus V. Andrulis, dienraščio Vilnies redaktorius iš Chicagos.

★ ★ ★

Maple Parko Bendrovės susirinkimas atsibuvo vasario 6 d. Buvo išduotas metinis raportas. Pasirodo, kad bendrovė gerai gyvuoja. Išrinkta šių metų valdyba. Pirmininkas — J. Kuodis, vice-pirmininkas — J. Šleivis, finansų raštininkas — A. Večkys, protokolų raštininkas — J. Šupėtris, iždininkas — J. Zulsa, trustisai — S. Penkauskas, J. Rudis ir Ig. Čiulada. Džianitoriaus pareigas eis F. Zulsa, bartenderiai — T. Tartonis, J. Milvidas, A. Remeika, D. Sukockis ir B. Čiulada.

Prisiminus, kad šiemet dienraščiui Laisvei sukanka 30 metų gyvavimo, nutarta paaukoti $10 dėl bazaro reikalų, taipgi $25 civilių teisių apgynimui. Nutarta suteikti Maple Parką LLD 7-tos apskrities piknikui, kuris atsibus birželio 19 dieną.

S. Penkauskas.

TELEPHONE STAGG 2-5043

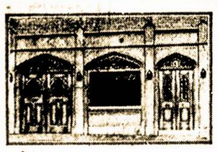

RES. TEL. HY. 7-3631

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
Laidotuvių Direktorius

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampas 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite:
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Kenosha, Wis.

Vasario 9 d. German-American svetainėje LDS 65-ta kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Tarp kitų kuopos reikalų buvo išduotas raportas iš sausio 29-tos parengimo ir būsimo parengimo, kuris įvyks kovo 27 d.

Sausio 29 d. buvo gana šaltas oras, todėl žmonių į parengimą atsilankė mažai. Bet visgi liko virš $30 pelno organizaciniams jaunuolių reikalams. Svarbiausia, šis parengimas suinteresavo tūlus mūsų jaunuolius tolimesniam veikimui taip, kad jie jau organizuojasi pasirodyti su programa kovo 27 d. laike perstatymo "Ponas Amerikonas," kurį suvaidins LKM Choro lošėjų grupė iš Chicagos.

Mes bandome išdirbti planus gavimui naujų narių į LDS. Yra nesmagu pažvelgti į organo Tiesos vajininkų sąrašą, kad iš Wisconsino vajininkų dar nesimato, nors jau antras mėnesis eina kaip vajus prasidėjo.

Sukruskime, draugučiai ir draugutės, kad išlaikius LDS 7-tos Apskrities garbę.

Kenoshietis.

Cliffside, N. J.

Įvairios Vietos Žinios

Praeitas LDS 115 kuopos susirinkimas buvo pasekmingas. Dalis narių pasimokėjo duokles už visus šiuos metus. Labai gerai mokesčius iš kalno užsimokėti, tik negerai, kai kurie nariai užsimoka ir į susirinkimus per ištisus metus neatsilanko.

Kuopa nutarė prisidėti prie LMS 3-čios Apskrities su duokle $2.

Sekretorius skaitė laišką nuo Civilių Teisių Kongreso, lietuvių komiteto. Dr-gės K. Mažeikienė ir J. Bakūnas, paėmė aukų parinkimui blankas ir draugai čia ant vietos padarė gražią pradžią.

&

LLD 77 kuopa pradėjo šiuos metus pasekmingai. Jau visi seni nariai pasimokėjo mokesčius už šiuos metus ir gauta du nauji nariai. Kuopa prisidėjo prie LMS 3-čios Apskrities su $2 duokle.

&

Praeitame Laisvės akcininkų suvažiavime, kuriame dalyvavo drg. L. Pruseika, tąja proga ir mus aplankė mylimas svečias. Būrys cliffsidiečių, susirinkę pas K. Steponavičių, linksmai praleidome laiką ir plačiai pasikalbėjome apie įvairius reikalus.

&

Vasario 8 d. skaudi nelaimė patiko Juozą Steponavičių, Kazio brolį. Jis dirbinėdamas apie savo namą paslydo ir smarkiai sužeidė koją — aukščiau kelio kaulas perskilo.

Kol kas randasi Englewood ligoninėj, Englewood, N. J.

Linkime Juozui tuoj pasveikti.

&

Netoliese nuo čia, miesto West New York, N. J. mokyklų mokytojos reikalauja didesnio užmokesnio už darbą. Jos vaikšto gatvėmis nešiodamos iškabas su užrašais dėl pakėlimo algos.

Minimalė mokytojų alga — $1.800 į metus. Su laipsiu B. S. ar M. A. gauna kiek daugiau užmokesčio.

Mokytojos nestreikuoja, o tik liuosu laiku demonstruoja. Jos priklauso AF of L unijai, mokytojų lokalui No. 833.

★

Pradžioje metų miesto majoras sakė, kad nedaug bus pakelti taksai ant nuosavybių, bet tapo pakelta 21 centas ant apkainuotos vertės kiekvieno $100.

Kauncilmanų susirinkime, kuriame buvo balsuojama už miesto biudžetą ir pakėlimą taksų, tai trys "jaunikliai" kaunsilmanai nedalyvavo, nors visa miesto administracija susideda iš republikonų. Mat, šie "jaunikliai" karo veteranai ir republikonai, pavartojo "vaikišką" politiką, manydami, jei už taksų pakėlimą nebalsuos, tai sekamais rinkimais galės pasižvejoti daugiau balsų.

Jie yra išrinkti, kad miesto žmonių reikalus atstovautų, bet ne "slekeriautų." Tą nuotikį žmonės privalėtų atsiminti ir sekamuose rinkimuose balsuoti už demokratus ir rimtus žmones.

Kazys Darbininkas.

Pittsburgh, Pa.

Iš LDS 142 Kp. (prie McKees Rocks) Tarimų

Gruodžio mėnesio susirinkime kuopa nutarė ir surengė balių, naujų metų pasitikimui. Balius kuopai lėšavo $431.47. Tame baliuje LDS 142 kuopos aktyviai ir draugybos nariai linksmai baliavojo lig 3 val. ryto, gaudami gerti ir valgyti veltui, kiek kas tik ko norėjo.

Sausio mėnesio susirinkime kuopa paaukavo $20 vietiniams bolininkams. $20 LDS 10 kuopos nariui Valaičiui, kuris labai ligos paliestas. $25 paaukavo Laisvės šėrininkų suvažiavimo pasveikinimui.

Vasario mėnesio susirinkime kuopa paaukavo $15 Vilnies bazarui ir $25 Kongresui Civilių Teisių Gynimo. Tai tik iš trijų LDS 142 kp. susirinkimų. 142 kuopa gražių tarimų praveda kiekviename savo susirinkime.

★ ★ ★

Atbalsiai iš parengimo pagerbimui Pittsburgho ir apylinkės senų veikėjų. Vasario 7 d. draugas Jonas Briedis (gyveno pirmiau Ambridge), vienas iš pagerbtų veikėjų, padėkavojo visiems už surengimą pagerbimui bankieto ir savo laiškutyj sako: "Mieli Draugai, ačių už dovaną, tai labai graži dovana. Širdingai ačių visiems draugams ir draugėms už tokį gražų sumanymą. Taigi, draugai, aš priimu dovaną, bet penkinę grąžinu atgal ir prašau paskirti į teisiamų komunistų gynimo fondą. Draugiškai, J. Briedis."

Reik pastebėti, kad draugas J. Briedis tik iš vakaro paaukavo $3. Taigi, minėtam tikslui draugas J. Briedis paaukavo $8. Tai mat, geri draugai gerų tikslų niekad neužmiršta.

J. Miliauskas.

PRANEŠIMAI

DETROIT, MICH.

LLD 188 kp. nepaprastas mėnesinis susirinkimas įvyks vasario 20 d., 11 val. ryto, Yemans Salėje, Hamtramck. Kviečiame narius dalyvauti, nes turėsime daug didelių reikalų aptarti, — ypač reikia užsimokėti duokles į Centrą. Taipgi atsiveskite ir naujų narių, nes dabar vajaus metas.—Narys. (40-41)

Prisiminkite Laisvės bazarą šiame susirinkime ir pasirūpinkite dovanomis.

BINGHAMTON, N. Y.

LDS 6 kp. rengia pasilinksminimo vakarą, vasario 19 d., Liet. salėje, 315 Clinton St. Pradžia 4 val. dieną. Svečiai bus pavaišinti skaniais užkandžiais ir gėrimais. Visus kviečiame dalyvauti. — Rengėjai. (40-41)

PHILADELPHIA, PA.

Lyros Choro parengimas įvyks vasario 20 d., 735 Fairmount Ave. Pradžia 4 val. dieną. Vietiniai ir iš apylinkės lietuviai kviečiame dalyvauti, smagiai praleisite laiką. Tai bus "vagių balius," turėsite daug šposų. Įžangos nebus. Tad, iki draugiško pasimatymo. (40-41)

WORCESTER, MASS.

Liet. Progresyvių Balsuotojų Klubo susirinkimas įvyks 20 d., vasario, 29 Endicott St., 10:30 val. ryto. Visi nariai ir delegatai maloniekite dalyvauti. J. Kižys, sekr. (40-41)

SO. BOSTON, MASS.

Liet. Am. Piliečių Klubas rengia Margumynų Vakarą, 20 d. vasario, 318 W. Broadway, 6 v. v. Turėsime skanių valgių ir gėrimų ir taipgi bus graži programa iš dainų ir kitų pamarginimų. Kurie dalyvausite mūsų parengime, nesigailėsite. Mes rengiame sykį į metus, prisidedam sykiu su aukomis progresyviame judėjime. Tad dalyvaukite vietiniai ir pakvieskite savo pažįstamus. — Kom. (40-41)

HARTFORD, CONN.

Vasario 19 d., rengiamas didelis bankietas, gražioje vietoje, 829 Albany Ave. Bus duodama skani vakarienė, bus ir gero įsigėrimo. Pelnas skiriamas apgynimui dvylikos darbininkų vadų, kurie dabar yra teisiami ir bandomi nuvaryti ilgiem metams kalėti. Įžanga $1 asmeniui. Dalyvaudami šiame bankiete ir jūs prisidėsite prie apgynimo savo civilių teisių. Pradžia 7:30 v. v. Bus gerų kalbėtojų ir gražus programas.—Draugas. (40-41)

NEW HAVEN, CONN.

LDS 16 kp. rengia vakarienę, kovo 20 March, su šokiais.

Balandžio 24 d., bus suvaidinta veikalas Mano Sūnus Ignas. Jau salė paimta viršminėtom dienom. — J. S. K. (39-40)

KRISLAI

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

sunku padaryti, jeigu bus kam pasidarbuoti.

★ ★ ★

Žmonės kalba, kad kietosios anglies kasyklos apie Scrantoną ir Wilkes-Barre pradeda išsisemti. Ne todėl, žinoma, kad tuose kalnuose nebebūtų anglies. Anglies yra gyva galybė. Bet kasyklas apsėmė vanduo. Jeigu iš jų būtų išleistas vanduo, sako, anglies užtektų dar visam šimtui metų!

Inžinieriai sugalvojo iškasti tunelį iki Delaware upės. Tuo tuneliu vanduo išbėgtų.

Bėda su pinigais. Tokio tunelio iškasimas atseitų apie du šimtai milijonų dolerių.

Tatai labai lengvai galėtų padaryti federalinė valdžia. Bet valdžia "neturi" pinigų. Ji sukišo Čiang Kai-šekui keturis bilijonus dolerių, bet neturi tokiam svarbiam šalies reikalui nė poros šimtų milijonų dolerių!

Georgijos valstijos seimeliui siūloma uždrausti baltiesiem sportininkam rungtis su negrais.

LAISVĖS SPAUSTUVĖ
GALI JUMS PATARNAUTI

Laisvės spaustuvė atlieka visokius spaudos darbus. Draugijoms, bizniams ir asmenims galime atspausdinti viską, kas tik jums yra reikalinga iš spaudos darbų.

Draugijos, kuriom yra reikalingos konstitucijos knygelė, tuojau kreipkitės į Laisvės spaustuvę. Darome vertimus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbas.

Taipgi padarome visokius spaudos darbus draugijų parengimams. Nesivėlinkite su užsakymais. Mažiau rūpesčio iš anksto atlikus savo pareigas.

Popieriaus trūkumo jau nėra, Laisvės spaustuvė gauna visokio popierio, kokio tik reikalinga jūsų spausdinimams. Ką tik turite spausdinimui, kreipkitės į Laisvės spaustuvę.

Laisvės spaustuvėje atliktu darbu būsite patenkinti. Kainos už spaudos darbus Laisvės spaustuvėje yra prieinamos.

Reikalu spaudos darbų rašykite:

LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
Laidotuvių Direktorius
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
kampas Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., B'way Line
Tel. GLenmore 5-6191

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.
Visokiausi vaistai, kosmetikai kūdikiam reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.
RECEPTŲ SPECIALISTAI.
MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

"40, 50, 60 m. Senas"?
---Klajoji, Žmogau
Pamirškite savo amžių! Tūkstančiai yra gaivūs po 70 m. Pabandykite "gaivinimą" su Ostrex. Turi tonika dėl silpnų, nuvargintų jausmų iš priežasties vien tik kūnui trūkumo gelėzies, ką daugelis vyrų ir moterų vadina "senumu." Pabandykite Ostrex Tonic Tabletes dėl gaivumo, jautimosi jaunesniu, šiandien pat. Naudas "susipažinkite" sizę tik 50c. Parsiduoda visose vaistinėse, visur.

PARDAVIMAI
Parsiduoda mažai naudotas Vose Upright piano. Labai gerame stovyje. STANLEY CHUBERKIS, 182½ M Street, So. Boston, Mass. Tel. SO. 8-3465

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas

Piliečių Klubas šiemet turi naują lyderį adv. John W. Ansell. Naujasis lyderis aktyviai domisi klubo reikalais. Dabar klubas turi vajų gavimui naujų narių. J. W. Ansell (Andžiulaitis) rūpinasi, kad vajus pasisektų. Jis laišku atsišaukė į kiekvieną klubo narį prašydamas gauti naujų narių.

Paprastai Klubo lyderis nariams pageidsti valdžios taksų raportus išpildyti. Adv. Ansell pranešė, kad jis šiuom reikalu patarnaus nariams. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 10 val. vakarais jis bus klubo patalpoje ir atliks taksų reikalą tiems, kurie atsikreips. Lyderis Ansell prašo narių nevilkinti taksų reikalą į pabaigą. Atlikite tuojau, bus geriau jums ir lyderiui.

REKORDINĖ ŠILUMA

Vasario 15-tą New Yorke buvo 71 laipsnis šilumos. Šalčiausia vasario 15-ta buvo 1943 metais, 8 laipsniai.

Graži, jauna aktorė Patricia Ryan staiga susirgo dalyvaudama NBC radijo programoje ir už keliolikos valandų mirė.

Liberty Auditorijoje

Merginoms Pakeistos Bowling Valandos

Lietuvių Merginų - Moterų Bowling Lyga tebežaidžia trečiadienių vakarais. Tačiau dabar pradeda valanda anksčiau, lygiai 7-tą, baigia 9 val. Tai padaryta kaimynams prašant tam pat vakarui patalpų. Jie užima alleys nuo 9 lig 11-tos.

Kadangi turėjimas daugiau bowlintojų palengvina mums išlaikymą savo įstaigos, tad auditorijos vedėjai tikisi, jog visos draugės tą pakaitą priims atsižvelgiant įstaigos gerovėn, nors ir reikės paskubėti anksčiau iš namų.

Merginos dar galėtų priimti keletą moterų į savo lygą. Kviečia ateiti.

East New Yorko-Richmond Hill Vakarienė

Paskilbusi savo gerumu ir skaičiumi publikos eastnewyorkiečių vakarienė įvyks jau šio šeštadienio vakarą, 19-tą, Liberty Auditorijos patalpose.

Sekmadienį Prelekcija Apie Meno Kritiką

Vasario 20-tos popietį, 3 valandą, jau du kartu girdėtas Sidney Finkelstein teiks trečią ir paskutinę jo teiksimą prelekciją apie meno kritiką ir savikritiką. Rengėjai, LMS 3-čia Apskritis, žada ir dainų - muzikos trumpą programą.

Šeštadieniais

Pradedant 2 valandą po pietų įvyksta lietuvių kalbos ir rašybos, o paskiau vaidybos, muzikos ir kitų dalykėlių pamokos jaunimui, o taip pat ir norintiems tų dalykų mokytis suaugusiems.

Restorante ir Bowlinge

Restorantas veikia nuo pietų iki vėlaus vakaro šeštadieniais ir sekmadieniais. Darbo dienomis pradeda patarnauti prievakariais, su vakariene.

Restorantą dabar veda jauna, liekna (kai Lietuvos liepa) mergina Biruta Willis. Tuo trumpu laiku jinai jau gerokai apsiprato, susipažino su žmonėmis ir jų skoniais valgiams. Jeigu mums pavyks gerai kooperuoti su ja, tikimasi, kad jai pavyks kooperuoti su mumis.

Taip pat kas vakaras veikia bowlingas. Tūlomis valandomis jau yra užimtas nuolat tais vakarais žaidžiančių tymų.

Ketvirtadienių vakarais visuomet žaidžia lietuviai vyrai. Tarp jų ne kartą yra vietos ir šalutiniam įsprukti, nes ne vienam iš lygos (esant veikliais organizacijose) susidaro neapleistinų kitų pareigų, negali pribūti į bowlingą.

Iš Kliubiečių Susirinkimo

Vasario 11 d. įvyko Kriaučių Neprigulmingo Klubo metinis susirinkimas Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo patalpoje. Pirmiausia buvo knygų peržiūrėtojų komisijos pranešimas. Priimtas su pastaba, kad ateityje komisija išduotų smulkmeniškesnius raportus.

Buvo rinkimai pirmininko ir finansų sekretoriaus. Senasis, F. Vaitukaitis, gavo balsų 23, o J. Hermanas — 65. Senasis sekretorius F. Milas gavo 28 balsus, o Bikulčius — 53. Vice-pirmininkas K. Pačiesa likosi išrinktas vienbalsiai. Vadinasi, visi senieji, buvę Buivydo draugai, tapo iš kliubo valdybos išsluoti. Kriaučių lokalo finansų sekretorius visada atstovaudavo ir kliubą, tad ir dabar kliubo finansų sekretoriumi paliktas einantis lokale tas pareigas A. Lelis.

Susirinkimas buvo skaitlingas nariais, niekad pirmiau toks nebūdavo. Tas rodo, jog kriaučiai pradėjo rūpintis savo reikalais ir likimu. Taipgi įsirašė ir naujų narių. Su vienu doleriu įstojimo kriaučiai ir kriaučkos tampa kliubo viso turto dalininkais. Pagirtina.

Užbaigę savo metinį susirinkimą kliubiečiai paprastai pabaliavodavo. Taip buvo manyta pabaliavoti ir šiemet. Bet tas pabaliavojimas nebuvo toks malonus, kaip praėjusiais metais.

Pirm kliubiečių susirinkimo buvo Zorlando dirbtuvės susirinkimas apatinėje Pil. Kliubo svetainėje. Pradėjus kliubiečiams rinktis į savo susirinkimą, delegatas Ch. Kundrotas nuėjo patikrinti, ar kliubiečiai jau galės užimti tą svetainę. Ten rado staigą, niekam nepastebėjus, mirusį seną ilgametį kriaučių Vincą Miliuką, dirbusį Zorlando dirbtuvėje. Jis dalyvavo savo dirbtuvės susirinkime, kas leidžia manyti, jog jis laukė kliubo susirinkimo, bet, vargšas, nebesulaukė.

Tapo pašaukta policija. Mirusiojo kūno greit nepaėmė, tai kliubiečiams teko užimti antrą svetainę savo susirinkimui, o po to vėl laukti baliui numatytos apatinės svetainės. Daug kliubiečių išvyko namo, tokiose aplinkybėse nelaukdami baliaus.

J. Stakvilevičius.

MOTERŲ ATYDAI

Moterų Apšvietos Klubo labai svarbus susirinkimas įvyks vasario 17-tos vakarą, Liberty Auditorijos patalpose, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill. Kviečiame ir ne nares. Valdyba

MIRĖ

Ona Tursa, 70 m. amžiaus, gyvenusi 222 Metropolitan Ave., Brooklyne, mirė vasario 15 d., Greenpoint ligoninėje. Pašarvota S. Aromiskio koplyčioj, 423 Metropolitan Ave. Laidotuvės įvyks vasario 18 d., Kalvarijos kapinėse. Velionė paliko liūdesyj vyrą Juozą, tris sūnus, Juozą, Antaną ir Petrą, taipgi dukterį Violetą.

Laidotuvių apeigomis rūpinasi S. Aromiskio įstaiga.

★ ★ ★

Vincent Kunicki, 65 metų amžiaus, gyvenęs 22 Ainslie St., Brooklyne, mirė vasario 15 d., namuose. Pašarvotas J. Garšvos koplyčioj, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks vasario 19 d., šv. Jono kapinėse. Velionis paliko nuliūdime žmoną, sūnų ir anūką. Laidotuvių apeigomis rūpinasi J. Garšvos įstaiga.

Dvi Mergaitės Užmuštos Sunkvežimio

Bėgdamos nuo šaligatvio gatvėn pro stovintį ant šaligatvio užvažiavusio anglį atvežusio sunkvežimio, dvi 10 metų amžiaus mergaitės tapo užvažiuotos ir sutriuškintos kito anglinio sunkvežimio Bronxe.

Mergaičių nelaimė įvyko gal vyriausia dėl to, kad ta gatvė buvo atitverta žaismavietei, paprasto trafiko ta gatve nebuvo, tad jos bėgo visai be atydos ir be baimės.

Užmuštosios yra Carmelita ir Maria Rodriguez (ne giminės). Marijos sesuo Lydia, 9 metų, tik biskelį atsiliko nuo tų dviejų ir išliko neužgauta. Vairuotojas to sunkvežimio, Michael Paglano, 60 metų, patsai tėvas keturių vaikų, tapo sulaikytas perklausinėjimui.

Patraukė Teisman Už Areštą

George E. Patton, 67 metų, gyvenęs 1314 Jefferson Ave., Brooklyne, kada jis nedirba specialiu detektyvu Saratogoje laike arklių lenktynių, patraukė teisman šešis Wilson Ave. stoties policistus ir prokuroro padėjėją Samuel Y Gitlin. Reikalauja jam atlyginti $20,000 už neteisėtą areštą.

Patton buvo areštuotas gegužės 2-rą, aludėje, 472 Wilson Ave. Jį tuomet kaltino sukėlime sujrutės, o jis sakėsi norėjęs areštuoti ten kėlusius sujrutę asmenis ir jiems pagązdinti iššovęs grindysna. Nuo jo tuomet policija atėmė šautuvus ir nagaikas. Bet teismas atsisakė jį įkaltinti, nes jis tam viskam turėjęs leidimus.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

Dovanos Laisvės Bazarui

V. Petraitis, Brooklyn, aukojo $2.

DAIKTAIS

Jonas Balaika, Brooklyn, 2 kvortas grybų.

Juozas Zajankauskas, Brooklyn, 2 kvortas grybų.

Mrs. Balaikienė, B'klyn, dėžę nosinių.

Antanas Baltaitis, E. New York, 1 Valet Auto Strop 5 blades and 1 Valet Auto Strop Razor. Taipgi setą gražių "cuff links"—balto aukso.

J. Žilinskienė, iš New Britain, Conn., prisiuntė gražių dovanėlių — prašome pasiskaityt jos laišką.

Gerb Draugai ir Draugės,

Čion prisiunčiu savo rankų darbo dovanėlių Laisvės bazarui, tai yra:

6 apmegstos nosinukės

2 formos išmegstos staliukams, ir 2 paduškaitės.

Brooklyno draugės jau gražiai atsižymėjo šakutėmis, peiliais, puodais, na, ir savo nuolatiniu darbu Kultūriniame Centre. O mes iš toliau tai nors mezginiais turim prisidėti. Tokį įsigijome puikų namą, su didelėmis svetainėmis ,todėl reikia visiems ir visoms pasirūpinti, kad tos puikios salės nebūtų pusiau tuščios, bet būtų išpuoštos, pripildytos įvairiausiais dirbiniais, gražmenomis. Kad žmonės atėję bazaran turėtų pasirinkimą įsigyti, kas ko pageidauja. Tai kitais metais dar daugiau publikos suplauks į Laisvės bazarą.

Geriausio pasisekimo bazarui!

Draugiškai,

Juzė Žilinskienė.

Vartotojai Reikalavo Pigesnio Pieno

New Yorko Midtown Vartotojų Taryba buvo surengusi demonstraciją tikslu reikalauti nupiginimo pieno kainų. Reikalavo valdininkų ir atstovų domės tam reikalui. Į mitingą buvo atsivedę ir karvutę ,kad ir ji būtų liūdytoja, kas išdarinėjama su jos pienu.

Mirė Magdalena Ilgis

Magdalena Ilgis, 70 metų amžiaus, gyvenusi 390 Lorimer St., Brooklyn, N. Y., mirė vasario 15 d., savo namuose. Pašarvota J. Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Bus palaidota penktadienį, vasario 18 d., 9:30 ryto, iš Karalienės Angelų bažnyčios (nuo Bridge Plaza) Šv. Jono kapinėse.

Paliko nuliūdime seserį Petronėlę Mankūnas ir kitas gimines. Brooklyne išgyvenusi 37 metus. Iš Lietuvos paeina Šalpėnų kaimo, Šviekšnos parapijos, Tauragės apskrities.

(40-41)

VASARIO - FEBRUARY

25, 26 ir 27

Įvyks

DIENRAŠČIO LAISVĖS

BAZARAS

Ištisas 3 dienas šokiai, dainų programa, geri valgiai ir gėrimai

LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Avenue,
Richmond Hill, N. Y.

★

Penktadienį Dainuos
Aido Choras, vad. Geo. Kazakevičiaus

Šeštadienį Dainuos
Sietyno Choras, vad. Walter Žuko

★

Penktadienį įžanga 35c,

Šeštadienį ir Sekmadienį 40c asmeniui.

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

STANLEY ZUBAVIČIUS
Akountentas
111 AINSLIE STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-3049
★
Kreipkitės kas vakarą nuo 7-tos val.
Šeštadieniais ir Sekmadieniais ištisą dieną.

ZUPP'S BAR 411 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
Telefonas EVergreen 4-7729
TELEVISION

GYDYTOJAS
S. S. Locket, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
Tel. EVergreen 4-8174
Peter Kapiskas

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612